

บทที่ 9

ปัญหาภายหลังการได้เอกราชของชาติต่าง ๆ

ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ปัญหาภายหลังเอกราชของฟิลิปปินส์

ฟิลิปปินส์ภายหลังได้เอกราชนั้น ไม่มีปัญหาทางด้านความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของเชื้อชาติ เหมือนมาเลเซีย เพราะฟิลิปปินส์นั้นตกอยู่ใต้การปกครองของสเปนเป็นระยะเวลาเกือบ 4 ศตวรรษ และอยู่ใต้การปกครองของสหรัฐอเมริกาประมาณ 50 ปี ภาษาสเปนและภาษาอังกฤษที่สเปนและสหรัฐอเมริกาได้นำมาเผยแพร่นี้ได้เป็นปัจจัยที่สร้างความเข้าใจกันระหว่างเชื้อชาติและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชาติ ถึงแม้ว่าสภาพสังคมดั้งเดิมของฟิลิปปินส์จะประกอบด้วยชนเผ่าพันธุ์ต่าง ๆ และมีภาษาท้องถิ่นแตกต่างกันไป ต่อมาก็ได้หันมาใช้ภาษาอังกฤษและสเปนอย่างกว้างขวางในระยะเวลาที่สหรัฐอเมริกาเข้ามาดำเนินการปกครองเมื่อฟิลิปปินส์ได้เอกราชใหม่ ๆ ก็ได้สร้างภาษาประจำชาติขึ้นคือ ภาษาตากาล็อก (Tagalog) เป็นภาษาที่ใช้กันอย่างกว้างขวางในมะนิลาและตอนเหนือของเกาะลูซอน ดังนั้นจึงประกาศใช้ภาษาตากาล็อกเป็นภาษาประจำชาติ

ส่วนทางด้านศาสนานั้น การที่สเปนนำคริสต์ศาสนาเข้ามาเผยแพร่ทำให้ประชาชนของฟิลิปปินส์นับถือศาสนาถึง 92 % ทำให้สังคมของฟิลิปปินส์เป็นสังคมของคริสต์ศาสนา ทำให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชาติ จะมีที่นับถือศาสนาอื่น และศาสนาอิสลามบ้างตามชายฝั่งของมินดาเนาตอนใต้

ปัญหาภายหลังเอกราชที่รัฐบาลฟิลิปปินส์ประสบคือ ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม ประชาชนมีความยากจน โดยเฉพาะชาวนาไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง เป็นปัญหาเรื้อรังตั้งแต่สมัยสเปนปกครอง ทำให้พวกเขาถูกล่าฮับ ซึ่งมีพวกคอมมิวนิสต์สนับสนุนเข้าไปยุยงชาวนาให้ต่อต้านรัฐบาลในเรื่องปัญหาที่ดิน และยังโฆษณาชวนเชื่อให้ประชาชนเห็นถึงความไม่เท่าเทียมกันทางสังคมเศรษฐกิจ และการเมือง ประณามว่ารัฐบาลไร้ความสามารถและคอร์รัปชัน และการเมืองภายหลังได้เอกราชก็เป็นจริงตามที่พวกเขาสุกส์ประณาม เนื่องจากการที่สหรัฐอเมริกาได้ปูพื้นฐานการ

ปกครองในระบอบประชาธิปไตยและการเลือกตั้ง สถานิติบัญญัตินั้นกำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งและผู้ลงคะแนนเสียงต้องมีความรู้ ภาษาอังกฤษหรือภาษาสเปน ทำให้การเมืองของฟิลิปปินส์จำกัดวงเฉพาะชนชั้นสูงและร่ำรวย ซึ่งพวกนี้มีโอกาสได้ศึกษาเล่าเรียนตั้งแต่สมัยที่สเปนปกครองและจะรวมกลุ่มกันเป็นกลุ่ม การเมืองฟิลิปปินส์จึงเป็นระบบเล่นพรรคเล่นพวก ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นถึงระดับรัฐบาลกลาง โดยใช้อิทธิพลทางการเงินเป็นสำคัญทำให้เกิดคอร์รัปชันและลัทธิฉวยโอกาสขึ้นมาอย่างมากในวงการเมืองของฟิลิปปินส์¹ รัฐบาลทำท่าว่าจะแก้ไขปัญหานี้ไม่ได้ และเมื่อควิโรโน (Quiriono) เข้ามาดำรงตำแหน่งประธานาธิบดี ได้พยายามแก้ไขปัญหาพวกสุดสัด้วยวิธีการต่าง ๆ แต่ก็ไม่สำเร็จจนกระทั่งเกิดสงครามเกาหลีขึ้นในปี ค.ศ.1950 สหรัฐอเมริกาส่งทหารเข้ามาในภูมิภาคแถบนี้ และให้ความช่วยเหลือแก่ฟิลิปปินส์ทางด้านเศรษฐกิจมากขึ้น ทำให้รัฐบาลฟิลิปปินส์ได้เปรียบพวกสุกบาลาฮับ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อการแต่งตั้งนายรามอนแมกไซไซ (Romon Magsaysay) เป็นรัฐมนตรีกลาโหม แมกไซไซ เป็นผู้ที่มีความสามารถและมีความเด็ดขาดในการปราบปราม เขาเห็นว่าการใช้กำลังทหารยับยั้งพวกสุกบาลาฮับและความเคลื่อนไหวของชาวนาอย่างเฉียวไม่ได้ผล ต้องแก้เรื่องปัญหาที่ดินของชาวนาด้วย เขาได้จัดตั้งโครงการปฏิรูปที่ดินมีการจัดสรรที่ดินให้กับชาวนาพร้อมกับประณามพวกสุกบาลาฮับไปด้วย เมื่อแมกไซไซสามารถแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของชาวนาได้ ชาวนาก็เลิกให้ความร่วมมือกับพวกสุกบาลาฮับ กำลังทหารของรัฐบาลก็สามารถปราบพวกสุกบาลาฮับได้อย่างราบคาบ และทำให้รามอน แมกไซไซ ได้รับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีในสมัยต่อมาคือ ปี ค.ศ.1953 ประเทศฟิลิปปินส์ภายใต้การนำของประธานาธิบดีแมกไซไซ ได้นำความก้าวหน้ามาสู่ประเทศมากโดยเฉพาะ การพัฒนาประเทศทางด้านเศรษฐกิจและการพัฒนาชนบท ด้วยการจัดหาเงินทุนช่วยเหลืออุตสาหกรรมเล็ก ๆ พยายามจัดการมีอิทธิพลของพวกคนจีนและเจ้าของที่ดินช่วยเหลือชาวนา ในการจัดหาตลาดสำหรับพืชผล พัฒนาทางด้านสังคม สร้างโรงเรียนพยาบาล ส่วนทางด้านเมือง ก็ได้ร่วมจัดตั้งองค์การ S. E. A. T. O. ขึ้น (South East Asia Treaty Organization) ลงนามที่กรุงมนิลาในปี ค.ศ.1954 ซึ่งมีประเทศฟิลิปปินส์ ไทย ปากีสถาน ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ อังกฤษ (มาลยู สิงคโปร์ สหรัฐอเมริกา และฝรั่งเศส)

ประธานาธิบดีแมกไซไซเสียชีวิตเนื่องจากอุบัติเหตุเครื่องบินตกในปี ค.ศ.1957 เขาได้ทำ

¹ อุษณี วรรณุตต และพัชรี สิโรต, พื้นฐานการเมืองเศรษฐกิจสังคมในกลุ่มประเทศตะวันออกเฉียงใต้ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนา, 2516) หน้า 315

ให้ฟิลิปปินส์เป็นผู้นำทางการเมืองในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และได้ชื่อว่าเป็นประธานาธิบดีขวัญใจคนจน

ผู้ที่เป็ประธานาธิบดีคนต่อมาคือ Calos P.Garcia และ Macapagal ได้ดำเนินนโยบายตามแบบที่แมกไซไซวางไว้ แต่ไม่เข้มแข็งไม่สามารถแก้ไขการคอร์รัปชันและความยากจนของประชาชนได้ นอกจากนั้นยังส่งทหารไปร่วมรบสงครามเกาหลี โดยดำเนินนโยบายตามหลังอเมริกาทำให้ประชาชนไม่พอใจ ทำให้พวกเขาลาฮับก่อตัวใหม่ขึ้นอีกครั้งหนึ่งในปี ค.ศ. 1965 - 1970 และรัฐบาลฟิลิปปินส์ภายใต้การนำของประธานาธิบดี Ferdinand E. Marcos สามารถปราบได้ ประธานาธิบดีมาร์คอสจบการศึกษานิติบัณฑิตยสภาจากมหาวิทยาลัยฟิลิปปินส์ระหว่างสงครามโลกครั้งที่สอง เขาเป็นวีรบุรุษที่มีชื่อเสียงในการรบต่อต้านญี่ปุ่น จนได้รับเหรียญกล้าหาญและหันมาเล่นการเมืองจนได้รับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีในที่สุด เขาเป็นผู้นำที่มีความสามารถคนหนึ่ง เขาได้เสนอกฎหมายยกเลิกอภิสิทธิ์ชาวอเมริกันซึ่งเคยได้รับสิทธิต่าง ๆ เท่าเทียมกับชาวฟิลิปปินส์รวมทั้งการที่ฟิลิปปินส์จะตัดสินใจในนโยบายภายในและภายนอกประเทศโดยมิให้สหรัฐอเมริกาเข้าแทรกแซง ในปี ค.ศ.1973 ตำแหน่งประธานาธิบดีของมาร์คอสจะสิ้นสุดลง แต่เหตุการณ์ทางการเมืองภายในประเทศคือการเดินขบวนของนักศึกษา การลอบสังหารนักการเมืองฝ่ายรัฐบาล ประธานาธิบดีและภริยาถูกปองร้ายตลอดจนกบฏชาวมุสลิมในมินดาเนา ทางตอนใต้ของฟิลิปปินส์ได้ก่อความไม่สงบเพราะต้องการที่จะแยกตัวเป็นอิสระ มาร์คอสจึงถือโอกาสประกาศกฎอัยการศึก (Martial Law) และได้รับการรับรองจากศาลสูง และขยายเวลาการใช้กฎอัยการศึกไปอย่างไม่มีกำหนด มาร์คอสได้ขจัดคู่แข่งและหนังสือพิมพ์ฝ่ายค้านซึ่งเท่ากับนำเอาระบบเผด็จการมาใช้ปกครองประเทศ

ปัญหาที่รัฐบาลของมาร์คอสประสบคือ การกบฏของพวกมุสลิมในเกาะมินดาเนามีประชากรที่นับถืออิสลาม 40 % และถูกพวกคริสเตียนที่อพยพเข้ามาใหม่เข้ามาแย่งที่ทำกิน นอกจากนั้นยังมีปัญหาเรื่องศาสนา มีการปะทะระหว่าง 2 ฝ่าย อยู่บ่อย ๆ พวกมุสลิมได้มีจุดประสงค์ที่จะแยกดินแดนไปจัดตั้งรัฐปกครองตนเอง โดยได้รับกำลังสนับสนุนจากประเทศในตะวันออกกลาง และจีนคอมมิวนิสต์ เป็นปัญหาเรื้อรังถึงปัจจุบันที่รัฐบาลยังไม่สามารถแก้ไขได้ เพราะมีต่างชาติเข้ามาแทรกแซง

นอกจากนั้นคือ ปัญหาทางการเมือง การที่ประธานาธิบดีประกาศกฎอัยการศึกอย่างไม่มีกำหนด ประกาศล้มเลิกรัฐธรรมนูญเดิมลง และใช้รัฐธรรมนูญใหม่ในปี 1973 ซึ่งจากรัฐธรรมนูญ

ฉบับนี้มาร์กอสและรัฐบาลจะรวมอำนาจไว้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด ทำให้ประชาชนและนักศึกษาคัดค้าน มาร์กอสจะใช้การปราบปรามอย่างรุนแรง โดยกล่าวหาว่าเป็นคอมมิวนิสต์และบ่อนทำลายชาติ ทำให้ยุคฟิลิปปินส์เต็มได้ด้วยนักโทษการเมืองถึง 60,000 คน และเมื่อมาร์กอสถูกโจมตีว่าเผด็จการมากขึ้น เขาก็ได้จัดให้มีการออกเสียงลงประชามติว่าจะให้เขาเป็นประธานาธิบดีต่อไปหรือไม่ในเดือนธันวาคม 1977 ซึ่งผลการลงประชามติมีผู้สนับสนุนให้มาร์กอสเป็นประธานาธิบดีถึง 80 กว่าเปอร์เซ็นต์ ทั้งนี้การลงประชามติต้องเขียนชื่อนามสกุลจริงใส่ไปด้วยจึงทำให้ไม่มีใครกล้าไม่เห็นด้วยเพราะกลัวภัยจะมาถึงตนจึงทำให้มาร์กอสเป็นประธานาธิบดีต่อไป

ความเป็นเผด็จการของประธานาธิบดีมาร์กอส มาร์กอสได้ประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญ เพื่อที่เขาจะได้อยู่ในอำนาจต่อไปโดยไม่มีกำหนด รัฐบาลของมาร์กอส ไม่สามารถแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจได้ โดยเฉพาะกลุ่มประชาชนระดับล่าง ซึ่งขาดแคลนที่ดินทำมาหากิน มาร์กอส พยายามปฏิรูปที่ดิน เพื่อพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรม แต่ก็มีกรณีการฉ้อราษฎร์บังหลวง ตั้งแต่ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่จนถึงข้าราชการชั้นผู้น้อย ขณะเดียวกันกลุ่มคอมมิวนิสต์ ก็พยายามก่อความวุ่นวายให้กับรัฐบาล ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่นการประท้วง การก่อการจลาจล การวางระเบิดในที่สาธารณะหลายแห่ง

การโค่นล้มรัฐบาลมาร์กอส เนื่องจากปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวและจากการที่นางอาตีโน ผู้นำการต่อต้านมาร์กอส เดินทางกลับจากสหรัฐอเมริกาถึงสนามบินมะนิลา ได้ถูกลอบสังหารเป็นชนวนสร้างความโกรธแค้นให้กับประชาชนอย่างมาก นางคอรารซอน อาตีโน ได้รับการสนับสนุนจากประชาชน โค่นล้มรัฐบาลมาร์กอส ได้สำเร็จ และเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดี ในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1986 โดยประธานาธิบดีมาร์กอส และครอบครัวลี้ภัยไปอยู่ ณ มลรัฐฮาวายสหรัฐอเมริกา

งานแรกที่นางอาตีโนต้องทำคือฟื้นฟูสภาพเศรษฐกิจของประเทศ รวมทั้งการแก้ไขปัญหาความแตกแยกภายในประเทศที่มีทั้งกลุ่มคอมมิวนิสต์ กลุ่มแบ่งแยกดินแดนของพวกมุสลิมทางใต้ (โมโรต) ซึ่งนางพยายามประสานความสามัคคีของทุกฝ่าย เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดทางการเมือง ต่อจากนั้นนางได้ประกาศแก้ไขรัฐธรรมนูญ ฉบับเดิมสมัยของมาร์กอส ร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ปี ค.ศ. 1987 ยกเลิกสภาแห่งชาติ ประกาศตั้งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับนี้ร่างเสร็จในวันที่ 15 ตุลาคม ค.ศ.1986 และประชาชนลงมติยอมรับรัฐธรรมนูญฉบับนี้ถึง 85 %

หลังจากรัฐธรรมนูญฉบับนี้ร่างเสร็จแล้ว จึงมีการเลือกตั้งสมาชิกสภา และสภาผู้แทน

ราษฎรขึ้นในวันที่ 11 พฤษภาคม ค.ศ. 1986 โดยแยกเป็นสมาชิกรัฐสภา 24 คน และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 200 คน ซึ่งเป็นรูปแบบการปกครองแบบสหรัฐอเมริกา แม้การร่างรัฐธรรมนูญ และการเลือกตั้งสมาชิกทั้ง 2 สภา จะสำเร็จได้ด้วยดี แต่การเป็นประธานาธิบดีหญิงคนแรกของฟิลิปปินส์ ของนางอาคีโน ก็ต้องถูกท้าทายอำนาจทางการเมือง จากกลุ่มมาร์กอสเคิม ที่ก่อความไม่สงบตลอดเวลา รวมทั้งกลุ่มทหารที่พยายามก่อการปฏิวัติหลายครั้งแต่ไม่สำเร็จ ทั้งนี้เพราะ พลเอก ฟิเดล รามอส ประธานเสนาธิการทหาร ยิงหนุ่หลังนางอาคีโน และต้องการเห็นระบบประชาธิปไตยของฟิลิปปินส์ดำเนินต่อไป

ปัญหาใหญ่ที่รัฐบาลอาคีโน ต้องแก้ไขคือ ปัญหาเศรษฐกิจที่สืบเนื่องมาจากสมัยของประธานาธิบดีมาร์กอส คือปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำ ปัญหาเงินเฟ้อ จนต้องขอความช่วยเหลือจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) เข้าช่วยเหลือ ปัญหาการขาดแคลนเงินทุนและการคิดหนีสินต่างประเทศ ความพยายามแก้ไขปัญหาพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในสมัยนี้ พบอุปสรรคต่างๆ มากมาย เช่น การปฏิรูปที่ดิน จัดหาที่ดินให้กับผู้ที่ไม่มีที่ดิน ไม่ค่อยได้ผลเพราะคนรวย ที่มีที่ดินมากมาย มีอิทธิพลในระดับท้องถิ่น ไม่ยอมร่วมมือด้วย สังคมของฟิลิปปินส์เป็นสังคมที่มีเครือข่ายโยงใยจากผู้มีอันจะกินในตระกูลใหญ่ มีวงศาคณาญาติ และผู้อยู่ใต้การดูแลมากมาย สามารถจะบงการคนในเครือข่ายของตนได้ทั้งหมด การปฏิรูปที่ดิน การศึกษาโดยไม่ต้องเสียค่าเล่าเรียน หรือการจัดโครงการปฏิรูปเพื่อช่วยเหลือคนยากจนต่าง ๆ ซึ่งยากที่จะสำเร็จ ถ้ากลุ่มตระกูลใหญ่ไม่เห็นด้วย และอีกประการหนึ่ง คือ ความเป็นสตรี ของนางที่คนไม่ศรัทธาเชื่อถือ ทำให้พวกกลุ่มคอมมิวนิสต์ใช้เป็นเครื่องมือปลุกกระดมให้ประชาชน เกิดขัดแย้งต่อต้านรัฐบาล เมื่อครบวาระการดำรงตำแหน่ง นางอาคีโน ปฏิเสธที่จะไม่ลงรับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีอีก

ประเทศฟิลิปปินส์ สมัย ประธานาธิบดี ฟิเดล รามอส

ในวันที่ 11 พฤษภาคม ค.ศ. 1992 ผลการเลือกตั้งประธานาธิบดี ฟิลิปปินส์ ผู้ชนะการเลือกตั้งคือ พลเอก ฟิเดล รามอส ได้ชัยชนะในการเลือกตั้ง ซึ่งการเลือกตั้งครั้งนี้เป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อยพอสมควร เมื่อเทียบกับการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา

การบริหารประเทศสมัยประธานาธิบดีฟิเดล รามอส เริ่มแรกการสร้างเสถียรภาพทางการเมือง โดยการเจรจากับกลุ่มนายทหารที่เคยก่อการกบฏสมัยของนางอาคีโน ได้สำเร็จ ประกาศนิรโทษกรรมให้กับคณะนายทหารผู้ก่อกบฏ และสามารถบรรลุข้อตกลง ที่จะยุติความเป็นศัตรู โดย

จะหันมาร่วมมือกันในการปฏิรูปการเมืองและสังคม นอกจากนั้นยังเจรจากับกลุ่มคอมมิวนิสต์ และแนวร่วมปลดปล่อยแห่งชาติ โมโรส โดยมีประเทศอินโดนีเซียเป็นตัวกลาง ในการเจรจา และประสบผลสำเร็จด้วยดี ทำให้เกาะมินคานาเป็นเขตสงบ และมีการเข้าไปลงทุนของนักลงทุน มากมาย

ทางด้านเศรษฐกิจ ฟิเดล รามอส ได้แก้ไขการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้าของประเทศ ด้วยการให้บริษัทต่างชาติมาร่วมลงทุนกับรัฐบาลฟิลิปปินส์ ทั้งนี้เขาต้องโน้มน้าวให้รัฐสภาและพรรค ฝ่ายค้านเห็นด้วยกับเขา และเขาสามารถทำได้สำเร็จ โดยสามารถทำให้ฝ่ายค้าน เห็นประโยชน์ ของชาติเป็นสิ่งสำคัญ และเห็นด้วยกับนโยบายต่าง ๆ ของเขา เช่น การลงทุนจากต่างประเทศ การ จัดตั้งสถาบันการเงินขึ้นมาใหม่ เพื่อแก้ไขปัญหาการเงินและการคลังของประเทศ รัฐบาลรามอส ได้จัดวางแผนโครงสร้างพื้นฐานทั้งในเมืองและชนบท คือ ไฟฟ้า ประปา ถนน การคมนาคม การ สื่อสาร เพื่อให้คน มีงานทำ และลดปัญหาการว่างงาน ด้วยการขยายงานของภาครัฐ และเอกชนให้ มากขึ้น โดยเฉพาะมีการส่งแรงงานไปต่างประเทศมากมาย และแรงงานเหล่านี้ส่งเงินกลับ ประเทศ เป็นจำนวนมาก สรุปโดยรวมแล้ว ฟิลิปปินส์สมัยประธานาธิบดีรามอส ทำให้ฟิลิปปินส์ พัฒนาขึ้นมาก โดยเฉพาะมีนักลงทุนจากต่างชาติ หลั่งไหลเข้าไปลงทุนในฟิลิปปินส์ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1995 เป็นต้นมา การทูตของฟิลิปปินส์เป็นการทูตเชิงพาณิชย์ มีการแก้ไขกฎหมายที่ล้าหลัง ให้ เป็นกฎหมายที่เอื้อต่อการลงทุนของชาวต่างชาติ มีการลงทุนร่วมกันระหว่างฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ในเขตแดนเชื่อมต่อกัน คือทางภาคใต้ของฟิลิปปินส์

ตำแหน่งประธานาธิบดีของ ฟิเดล รามอส จะสิ้นสุดลงในปี 1998 ความสามารถของเขา ในการพัฒนาประเทศ ทำให้นักการเมืองบางกลุ่ม ต้องการให้เขาเป็นประธานาธิบดีต่อไปอีก โดย พยายามให้มีการแก้รัฐธรรมนูญ ให้เขาเป็นประธานาธิบดีอีกครั้งหนึ่ง เพราะไม่แน่ใจว่าคนที่จะมา เป็นประธานาธิบดีคนต่อไปจะสามารถ พัฒนาประเทศได้ดีเหมือนรามอส หรือไม่ อย่างไรก็ตามก็ มีการคัดค้านอย่างมาก จึงทำให้ประธานาธิบดีรามอส ไม่กล้าลงชิงตำแหน่งประธานาธิบดีอีกต่อ ไป และส่งตัวแทนของพรรคลงแทน การเลือกตั้งมีขึ้นในวันที่ 11 พฤษภาคม ค.ศ. 1998 และผู้ที่ ได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดี สืบต่อจากประธานาธิบดี ฟิเดล รามอส คือ นาย โจเซฟ เอสตราดา ซึ่งนโยบายที่ชูในการหาเสียงของเขา คือ การ โอบอุ้มคนจน แต่ทำให้นักธุรกิจและนักลงทุนต่าง ชาติไม่แน่ใจในนโยบายเศรษฐกิจของเขาซึ่งต้องมีวิสัยทัศน์กว้างไกล และเมื่อเขาขึ้นรับตำแหน่ง ประธานาธิบดี เขาก็แสดงเจตจำนงดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจตามที่ฟิเดล รามอส วางไว้ ขณะ

เดียวกันก็พยายามมุ่งช่วยเหลือคนจนชนบทและในเมือง

และในระบอบที่นายโจเซฟ เอสตราดา เข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดี เอเซียกำลังประสบกับวิกฤตเศรษฐกิจ ซึ่งเริ่มเกิดที่ประเทศไทย แต่ฟิลิปปินส์ ไม่ได้รับผลกระทบมากนัก ตั้งแต่สมัยคอราซอน อาคีโน ซึ่งได้รับความช่วยเหลือจาก IMF บทเรียนต่าง ๆ ฟิลิปปินส์ได้เรียนรู้มาก่อนหน้านี้ ทำให้ฟิลิปปินส์สามารถเผชิญกับภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจได้ และสามารถปลดหนี้จาก IMF ได้ก่อนที่ โจเซฟ เอสตราดา จะเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดี ฟิลิปปินส์มีการสำรองเงินตราต่างประเทศ และมีเงินสกุลดอลลาร์ สหรัฐ หลังไหลเข้าประเทศตลอดเวลา จากแรงงานชาวฟิลิปปินส์ที่หลังไหลไปทำงานต่างประเทศ ฟิลิปปินส์จะก้าวไปไกลกว่าประเทศอื่น ๆ ในเอเชียได้หรือไม่ ก็อยู่ที่ผู้นำประเทศจะเป็นผู้พิสูจน์ฝีมือ

ปัญหาภายหลังเอกราชของอินโดนีเซีย

ปัญหาทางด้านการเมือง ภาวะการเมืองอินโดนีเซียภายหลังได้เอกราชขึ้นอยู่กับบทบาทของประธานาธิบดีซูการ์โน ซึ่งเป็นเพราะระบบพรรคการเมืองในอินโดนีเซียเต็มไปด้วยการแก่งแย่งแข่งดีกัน โดยมีพรรคการเมืองถึง 70 พรรค แต่ละพรรคก็มีแนวนโยบายในเรื่องความเชื่อทางศาสนา การแบ่งผิวพรรณกัน นั้นเป็นเพราะฮอตันคาไม่เคยปูพื้นฐานทางด้านการปกครองตนเองให้กับชาวอินโดนีเซีย มีพรรคการเมืองที่มีลักษณะเป็นพรรคประจำชาติ 4 พรรคใหญ่ ๆ คือ PNI, Musjumi, Nahdatul Ulema และพรรค PKI, หรือคอมมิวนิสต์ รัฐบาลอินโดนีเซียภายหลังได้เอกราชจะประกอบด้วยพรรคการเมืองต่าง ๆ เป็นรัฐบาลผสม ทำให้รัฐบาลแต่ละชุดที่ก้าวเข้ามารับตำแหน่งอยู่ได้ไม่เกิน 2 ปี รัฐบาลก็อ่อนแอไร้ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ในสภาพการณ์เช่นนี้เปิดโอกาสให้ซูการ์โนได้ใช้วาทะศิลป์ ก้าวขึ้นมาเป็นผู้นำของอินโดนีเซียได้รับความนิยมนอกจากประชาชน และจากกลุ่มคอมมิวนิสต์ซึ่งต้องพึ่งพาซูการ์โน เพื่อมิให้ถูกฝ่ายทหารปราบปรามและทางฝ่ายซูการ์โนเอง ก็สนับสนุนพวก PKI เพื่อให้สนับสนุนตัวเองป้องกันฝ่ายทหารที่เข้ามาบีบบทบาททางการเมือง โดยฝ่ายทหารอ้างสิทธิของความชอบธรรมที่ว่าเข้ามาเพื่อคุมสถานะการณ์ทางการเมืองเพราะเกิดปัญหาการแยกตัวของดินแดนนอกเกาะชวา คือสุมาตราเหนือและสุลาเวสีที่ไม่ต้องการอยู่ใต้อำนาจรัฐบาลกลางที่ชวาและรัฐประหารในสุมาตราภาคกลาง ค.ศ. 1958 ทำให้มีการประกาศกฎอัยการศึก ทหารเข้าแทรกแซงการบริหารของฝ่ายพลเรือนได้ และสามารถออกกฎหมายได้โดยไม่ผ่านสภา ทำให้ทหารเข้ามาแทรกแซงการเมืองขึ้นทุกที การเมือง

ของอินโดนีเซียในระยะปี ปี 1957 - 1959 จะมีอำนาจ 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายทหาร ฝ่าย PKI และฝ่ายชุกการโนในสภาพความอ่อนแอของรัฐบาลและการเมืองทำให้ชุกการโนต้องแสวงหาหลักการใหม่ ๆ มาสร้างความสามัคคีร่วมกันในชาติ ภาวะทางด้านเศรษฐกิจก็เช่นกัน ที่ทรุดหนัก ทำให้ชุกการโนประกาศใช้ ประชาธิปไตยแบบนำวิถี (Guided Democracy) ในปี ค. ศ. 1957 ซึ่งดำเนินการโดยสภาแห่งชาติ (Dewan Nasional) โดยมีประธานาธิบดีเป็นประมุข ชุกการโนได้อธิบายถึงประชาธิปไตยแบบนำวิถีว่า หมายถึง ประชาธิปไตยในระบบครอบครัว คือ ระบบบิดาปกครองบุตร อันเป็นระบบที่ถือว่า บุตรหรือประชาชนทั่วไป มีหน้าที่ต้องเชื่อฟัง และปฏิบัติตามแนวทางที่บิดาหรือผู้ปกครองเป็นผู้กำหนด หลักการของประชาธิปไตยแบบนำวิถีนี้ ชุกการโนได้แถลงร่วมกับอุดมการณ์ที่สำคัญอีกอันหนึ่งคือ Manipol Usdek โดยเน้นว่า ประชาธิปไตยของอินโดนีเซีย จะไม่เป็นประชาธิปไตยแบบตะวันตก จะเป็นประชาธิปไตยแบบมีผู้นำคอยชี้แนะทางให้ ทางด้านเศรษฐกิจก็เช่นกันชุกการโนเน้นที่หลักสังคมนิยม ชุกการโนบอกว่าประชาธิปไตยแบบนำวิถีไม่ใช่ว่าการปกครองที่ใช้อำนาจเด็ดขาด แต่เป็นประชาธิปไตยที่ตั้งอยู่บนรากฐานของความร่วมมือซึ่งกันและกัน (Gotong Rojong) ด้วยความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันและยอมรับอย่างเดียวกัน คือมีสภาผู้แทนราษฎรที่ใจดีฝ่ายซ้ายและฝ่ายขวา สภาที่ไกล่เกลี่ยแนวทางลัทธิที่ดี เมื่อชุกการโนแถลง

ประชาธิปไตยแบบนำวิถี สภาแห่งชาติไม่เห็นด้วยกับหลักการของชุกการโน เห็นว่าเป็นการนำมาซึ่งระบบเผด็จการ ดังนั้นชุกการโนจึงสั่งยุบสภาแห่งชาติ และประกาศใช้ประชาธิปไตยแบบนำวิถี โดยเน้นการร่วมกลุ่มชาตินิยมเข้าด้วยกันเรียกว่า NASAKOM (ชาตินิยม - ศาสนา - คอมมิวนิสต์) ชุกการโนได้ยินยอมให้พวกคอมมิวนิสต์มาเข้าร่วมรัฐบาลเพราะเขาได้ประกาศหลักสังคมนิยมทางเศรษฐกิจ ฝ่ายคอมมิวนิสต์จึงได้ใจก่อรัฐประหารในวันที่ 30 กันยายน 1965 และจับนายทหารกลุ่มชาตินิยมประหารชีวิต นายทหารที่สำคัญไป 6 คน และยึดสถานที่ราชการแต่กระทำการไม่สำเร็จ จึงถูกฝ่ายทหารภายใต้การนำของนายพลซูฮาร์โต (Subarto) ปราบปรามจนราบคาบ ชาวจีนและพรรคคอมมิวนิสต์ถูกทำลายล้างหัวหน้า PKI คือ Aidit และพวกถูกยิงทิ้ง ทำให้บทบาทของพรรคคอมมิวนิสต์ซึ่งเคยใหญ่เป็นอันดับสอง รองจากจีนในเอเชียยุติลง และคณะนายทหารเห็นว่าชุกการโนเข้ากับฝ่ายคอมมิวนิสต์มากเกินไปจึงปลดออกจากตำแหน่งและนายพลซูฮาร์โต เข้าดำรงตำแหน่งเป็นประธานาธิบดีคนที่สองของอินโดนีเซีย ตั้งแต่ได้รับเอกราชมาทางฝ่ายทหารก็ยังเข้า

คุมอำนาจทางการเมืองอยู่จนทุกวันนี้ การปกครองของอินโดนีเซียจึงมีลักษณะเป็นเผด็จการ ประชาชนไม่ได้รับสิทธิเสรีภาพมากนัก หนังสือพิมพ์ยังไม่มีอิสระที่จะวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล

ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม ประเทศอินโดนีเซียเป็นประเทศที่มีทรัพยากรธรรมชาติที่มั่งคั่งที่สุดในบรรดาประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วยกัน แต่ประชากรของอินโดนีเซียส่วนใหญ่ยากจนและด้อยการศึกษา ทั้งนี้เป็นเพราะสมัยที่ดัตช์ที่ปกครองได้นำชาวจีนและชาวยุโรปเข้ามาลงทุนเป็นชนชั้นกลาง พวกนี้จะเข้ามาคุมเศรษฐกิจของอินโดนีเซียหมด ประชาชนไม่มีประสบการณ์ทั้งทางด้านการค้า และการอุตสาหกรรม จึงทำให้ต้องเสียดุลย์การค้ากับต่างประเทศ ชูการ์โนเองก็ไม่ค่อยสนใจที่จะพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจเท่าใดนัก มุ่งแต่จะสร้างอินโดนีเซียให้เป็นผู้นำทางการเมือง เพราะความเกลียดชังมหาอำนาจตะวันตก ทำให้ชูการ์โนใช้งบประมาณส่วนใหญ่ของชาติในการสร้างกองทัพให้เข้มแข็ง เพื่อช่วงชิงเอานิวก็นิตะวันตกคืนมาจากฮอลันดา และเข้าแทรกแซงในมาเลเซียและสิงคโปร์ นอกจากนี้ยังไม่ยอมรับการลงทุนของชาวยุโรป และเมื่อประกาศใช้หลักการสังคมนิยม ก็ใช้ไม่ได้ผลดีนัก ประชาชนยังอดอยากยากจนเหมือนเดิม และเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้อำนาจทางการเมืองของชูการ์โนไม่มั่นคงเมื่อซูฮาร์โตก้าวขึ้นมาใช้อำนาจเขาก็เปิดโอกาสให้นักลงทุนชาวต่างชาติเข้าไปลงทุน แต่เศรษฐกิจส่วนใหญ่ก็ยังตกอยู่ในมือของกลุ่มนายทุนอยู่นั่นเอง

การปกครองสมัยซูฮาร์โต

เมื่อซูฮาร์โตขึ้นมาใช้อำนาจเขาได้ประกาศเลิกนโยบายประจันหน้ากับมาเลเซีย ซึ่งสมัยชูการ์โนได้ประกาศเป็นศัตรูกับมาเลเซียอย่างเปิดเผย เข้าร่วมกับค่ายคอมมิวนิสต์ต่อต้านฝ่ายทุนนิยม ซึ่งมีสหรัฐเป็นผู้นำแม้อินโดนีเซียจะประกาศตัวเป็นกลางก็ตาม การดำเนินนโยบายต่างประเทศของอินโดนีเซียในสมัยชูการ์โนจึงถูกตำหนิมาก มาในสมัยซูฮาร์โต เขาได้ประกาศเลิกนโยบายประจันหน้ากับมาเลเซีย โดยมีสัมพันธไมตรีอันดีต่อกัน และหันไปเป็นมิตรกับสหรัฐมีนโยบายเป็นปฏิปักษ์กับพวกคอมมิวนิสต์ พวกคอมมิวนิสต์ไม่สามารถจัดตั้งพรรคได้อย่างแต่ก่อน การที่ซูฮาร์โตมีนโยบายเป็นเผด็จการทำให้ถูกคัดค้านจากพวกนิยมระบบประชาธิปไตย โดยเฉพาะกลุ่มของนักศึกษาซึ่งชุมนุมต่อต้านรัฐบาลหลายครั้ง

ปัญหาอีกอันหนึ่งคือ ปัญหาติมอร์ตะวันออก (Timore) ซึ่งเป็นอาณานิคมของ

โปรตุเกสมา 400 ปีแล้ว และโปรตุเกสกำลังจะให้เอกราชแก่ติมอร์ ซึ่งในติมอร์แยกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ต้องการเอกราชกับกลุ่มที่ต้องการจะเอาติมอร์ตะวันออกไปร่วมกับอินโดนีเซีย และเมื่อฝ่ายที่ต้องการเอกราชคือ พรรคเฟรติสัน ได้ประกาศเอกราชของติมอร์ตะวันออก ในเดือนกันยายน ค.ศ. 1975 ทำให้เกิดสงครามกลางเมืองระหว่าง 2 กลุ่มนี้ขึ้น และฝ่ายที่นิยมอินโดนีเซียได้เรียกร้องให้อินโดนีเซียเข้าช่วย อินโดนีเซียส่งทหาร เข้าไปในติมอร์ตะวันออก และประกาศรวมติมอร์ตะวันออก เข้าด้วยกันกับดินแดนของอินโดนีเซียในปี ค.ศ. 1976 โดยสหประชาชาติคัดค้านการรวมครั้งนี้ ในการประชุมสมัชชาใหญ่ เมื่อเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 1977 แต่อินโดนีเซียก็ไม่รับฟัง

นโยบายของซูฮาร์โตในการบริหารประเทศ คือการต่อต้านชาวจีนและคอมมิวนิสต์ ทำให้พรรคคอมมิวนิสต์ในอินโดนีเซียถูกลดบทบาทลง กลายเป็นขบวนการเล็ก ๆ คำเนิมนการได้ดินเป็นเลี่ยนหนามของรัฐบาลอินโดนีเซียจนถึงปัจจุบัน

ประธานาธิบดีซูฮาร์โตได้จัดตั้งขบวนการทางการเมืองคือพรรคโกลคาร์ Colkar) เป็นเครื่องมือทางการเมืองของคน ในการรักษาความสงบ ความมั่นคงของชาติ โดยให้ทหารเข้ามาบีบบทบาท ควบคุมกิจการต่าง ๆ ของพลเรือนทั้งหมด คือ ทหารเป็นทั้งรัฐบาล สมาชิกรัฐสภา ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้อำนวยการรัฐวิสาหกิจ อธิบดี หัวหน้าส่วนราชการต่าง ๆ และในสมัยของซูฮาร์โต รัฐสภาอินโดนีเซียแบ่งเป็น 2 สภาคือ

1. สภาผู้แทนราษฎร มีสมาชิก 460 คน ประชาชนเป็นผู้เลือก 360 คน และประธานาธิบดีแต่งตั้งอีก 100 คน
2. สภาที่ปรึกษาประชาชน มีสมาชิก 920 คน จากสภาผู้แทน 460 คนและสภาจังหวัด 131 คน ตัวแทนพรรคการเมือง 122 คน และประธานาธิบดีเป็นผู้แต่งตั้ง 207 คน สภาที่ปรึกษาประชาชน เป็นผู้เลือก ประธานาธิบดี จึงทำให้ซูฮาร์โต ได้รับการเลือกตั้งทุกครั้ง เพราะสมาชิกสภาที่ปรึกษาประชาชน คือคนที่ซูฮาร์โต เลือกเข้าไป และมีส่วนทำให้การบริหารประเทศของซูฮาร์โตราบรื่น ปราศจากการคัดค้าน จนฝ่ายค้านไม่มีความหมาย ซูฮาร์โตได้เป็นประธานาธิบดีตั้งแต่ปี ค.ศ. 1965 - 1998

อินโดนีเซียในช่วงของการปกครองของซูฮาร์โต สภาพเศรษฐกิจค่อย ๆ เจริญก้าวหน้าขึ้นเป็นลำดับ เพราะพื้นที่ประเทศอุดมสมบูรณ์ไปด้วยแร่ธาตุ และป่าไม้ แต่เนื่องจากสภาพภูมิศาสตร์เป็นหมู่เกาะ ทำให้การติดต่อสื่อสาร และการคมนาคม ระหว่างเกาะยากลำบาก ประกอบกับประชากรส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่บริเวณเกาะชวา ทำให้ชาวเจริญก้าวหน้าเพียงเกาะเดียว ส่วนบริเวณ

รอบนอก ยังไม่ได้รับการพัฒนา อย่างไรก็ตามรัฐบาลอินโดนีเซีย ได้พัฒนาการก่อสร้างสิ่ง
สาธารณูปโภคต่าง ๆ มากขึ้น ทำให้ประชากรโดยส่วนรวมของประเทศกินที่อยู่ดีขึ้น รัฐบาลส่งเสริม
การลงทุนของต่างชาติให้ลงทุนร่วมกันชาวอินโดนีเซีย และส่งเสริมสินค้าออกหลายประเภท
เช่น ไม้อัด ยางพารา กาแฟ คีนุก อะลูมิเนียม น้ำมันปาล์ม และสินค้าหัตถกรรม และรายได้สำคัญ
คือ น้ำมันดิบ นอกจากนั้นในปี ค.ศ. 1982 อินโดนีเซียยังประสบผลสำเร็จในการผลิตเครื่องบิน
CN - 235 ขนาด 35 ที่นั่ง ซึ่งผลิตร่วมกับบริษัทของสเปน มีประเทศจอร์แดนและซาอุดีอาระเบีย
เป็นผู้สั่งซื้อ และมีการสร้างเครื่องบินเฮลิคอปเตอร์ กับเครื่องบินโดยสารขนาด 85 ที่นั่ง และ 100
ที่นั่งอีกด้วย นอกจากนี้อินโดนีเซีย ยังมีดาวเทียมสื่อสารที่ส่งขึ้นไปโคจร ในห้วงอวกาศเป็นของ
ตนเอง และมีโครงการที่สร้างโรงงานไฟฟ้าปรมาณูด้วย แสดงว่าอินโดนีเซียเป็นประเทศที่เจริญ
ก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ประเทศหนึ่งในทวีปเอเชีย โดยเฉพาะเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ การ
พัฒนาประเทศของอินโดนีเซียทางด้านต่าง ๆ ทำให้เกิดปัญหาสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะในกรุง
จาร์กาดา เมืองหลวงของประเทศ ได้ประสบปัญหาเหมือนเมืองใหญ่ ๆ อื่น ๆ คือ ปัญหาการ
จราจร ปัญหาที่อยู่อาศัยเสื่อมโทรม ปัญหาอากาศมีมลพิษ ปัญหาน้ำเน่าเสีย ฯลฯ

ในปี ค.ศ. 1997 อินโดนีเซียประสบกับภาวะเศรษฐกิจถดถอย ทำให้ค่าเงิน
รูเปียห์ของอินโดนีเซียตกลงถึงร้อยละ 50 จนรัฐบาลอินโดนีเซียต้องขอรับความช่วยเหลือจากกอง
ทุนการเงินระหว่างประเทศ ปัญหาไฟไหม้ป่าในเกาะกาลิมันตัน การปะทะกันระหว่างชนเผ่า
ต่าง ๆ ในอินโดนีเซีย ปัญหาทางศาสนาและที่สำคัญคือปัญหาการเมือง ที่รัฐบาลของซูฮาร์โต
และพรรคโกลดาร์ทำทุกวิถีทางเพื่อชนะการเลือกตั้ง และยึดอายุการเป็นประธานาธิบดี ของ
ประธานาธิบดีของประธานาธิบดีซูฮาร์โต ด้วยการขจัดคู่แข่งทางการเมืองคนสำคัญ คือ
นางเมกะวะตี ซูการ์โนบุตร ซึ่งเป็นผู้นำพรรคประชาธิปไตย (PDI) ไม่ให้ได้รับการเลือกเป็นหัว
หน้าพรรค ในเดือนกรกฎาคมปี ค.ศ. 1996 ทำให้พรรคแตกแยก พรรครัฐบาลพยายามทุกวิถีทาง
ในการขจัดฝ่ายค้าน อาทิเช่น รัฐบาลใช้วิธีปิดกั้นไม่ให้กลุ่มของนางเมกะวะตี ได้ใช้ที่ทำการใหญ่
ของพรรคในกรุงจาร์กาดา ทางกลุ่มผู้สนับสนุนของนางไมอินยอม จึงเกิดการปะทะกันรุนแรง จน
ถึงขั้นเผาทำลายอาคารบ้านเรือน นางเมกะวะตี ประกาศไม่ยอมรับการเลือกตั้ง เพราะผลการเลือก
พรรคโกลดาร์ชนะถึงร้อยละ 74.5 ขณะที่พรรค PDI และพรรค PPP (พรรคร่วมพัฒนา) ได้รับ
เลือกเพียงร้อยละ 25.5 ต่อให้เห็นว่ามีการทุจริตการเลือกตั้ง

ในช่วงปี 1996 - 1998 มีการปะทะกันระหว่างคนหลายกลุ่ม ทำให้มีผู้เสียชีวิตเป็นจำนวน

มาก เช่น การปะทะกันระหว่างมุสลิมกับคริสเตียน และมุสลิมกับคนจีน (คนจีนส่วนใหญ่เป็นคริสเตียน) จากปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวทำให้เกิดความกดดันให้ประธานาธิบดีซูฮาร์โตต้องลาออกในช่วงปลายเดือนพฤษภาคม ค. ศ. 1988 และรองประธานาธิบดี คือ นายบัคคา รุดดิน ยูซุป ฮาบีบี ได้เข้ารับตำแหน่งเป็นประธานาธิบดี กลุ่มนักศึกษาอินโดนีเซียซึ่งทำการประท้วงมาตั้งแต่แรกเรื่องการให้ประธานาธิบดีซูฮาร์โต ลาออก ยังคงปักหลักประท้วงต่อไป เพราะต้องการให้นายฮาบีบี และพลเอกว็รันโต ผู้บัญชาการทหารสูงสุด เอาตัวซูฮาร์โตและครอบครัวมาลงโทษและให้ทหารถอนตัวออกจากการเมืองทั้งหมด

ประธานาธิบดีฮาบีบี ได้ตกลงกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกลุ่มหัวหน้าพรรคการเมือง ตกลงกันให้มีการเลือกตั้งทั่วไปใหม่ในปี ค. ศ. 1999 ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายการเลือกตั้งกฎหมายพรรคการเมือง กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานส่วนท้องถิ่น มีการเสนอเพิ่มสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจาก 500 คน เป็น 550 คน โดย 420 คน มาจากการเลือกตั้งโดยตรงที่เหลือกันไว้ให้กับกลุ่มทหาร และตัวแทนของกลุ่มอื่น เช่น ตัวแทนของจังหวัด แม้ฮาบีบีจะพยายามเอาใจกลุ่มต่าง ๆ ที่กดดันฮาบีบี แต่ฮาบีบีก็ไม่กล้า เอาผิดกับอดีตประธานาธิบดีซูฮาร์โต ทำให้ฮาบีบีถูกวิจารณ์อย่างหนัก มีการประท้วงของนักศึกษาย่อยครั้ง ตลอดจนมีการจลาจลในเขตต่าง ๆ ของอินโดนีเซีย ทำให้จุดมุ่งหมายของเขาที่จะกลับเข้ามาเป็นประธานาธิบดีอีกครั้งในการเลือกตั้งครั้งใหม่ ในเดือนมิถุนายน 1999 ต้องผิดหวังเพราะพรรค โกลคาร์แพ้การเลือกตั้ง พรรคที่ชนะการเลือกตั้งครั้งนี้คือ พรรค PDI ของนางเมกะวะตี และพรรคที่ได้เป็นที่ 2 คือ พรรคใหม่ ซึ่งเป็นกลุ่มมุสลิมหัวปานกลาง ของนายอับดุล ราห์มัน วาฮิด พรรคตื่นเถิดประชาชน (National Arvekening Party - PKB) และผู้ที่ได้รับให้เป็นประธานาธิบดีคนใหม่ของอินโดนีเซีย คือ นายอับดุล ราห์มัน วาฮิด ซึ่งเลือกโดยสภาที่ปรึกษาประชาชนซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย ที่จะให้ผู้หญิงเป็นผู้นำประเทศ และนางเมกะวะตี ซูการ์โน บุตรี เป็นรองประธานาธิบดี

ปัญหาติมอร์ตะวันออก การที่ติมอร์ตะวันออกถูกรัฐบาลอินโดนีเซีย ในสมัยของประธานาธิบดีซูฮาร์โต เข้ายึดครอง ทั้ง ๆ ที่สหประชาชาติและโปรตุเกสคัดค้าน ซึ่งในเวลานั้นอำนาจทางเศรษฐกิจของอินโดนีเซีย และอำนาจทางการเมืองของซูฮาร์โตมีมากมาย ทำให้นานาชาติไม่ค่อยสนใจกับปัญหาติมอร์ตะวันออก ความเคยชินของชาวติมอร์ที่ถูกปกครองโดยโปรตุเกส ซึ่งได้รับวัฒนธรรมตะวันตกและการนับถือคริสต์ศาสนา ทำให้ติมอร์ตะวันออกเรียกร้องเอกราชจากอินโดนีเซีย เรื่อยมาตั้งแต่ปี ค. ศ. 1975 เพราะรัฐบาลอินโดนีเซียสนับสนุนให้ชาวมุสลิม

เข้าไปตั้งหลักแหล่งในติมอร์ตะวันออก เพื่อกลับติมอร์ตะวันออกเป็นของตน และกลุ่มนี้ก็เป็นการคอยขัดขวางการเรียกร้องเอกราชของติมอร์ตะวันออกตลอดมา ทำให้มีการปะทะ การชนฆ่าระหว่างฝ่ายต้องการเอกราช และฝ่ายต้องการอยู่กับอินโดนีเซียต่อไป ในที่สุดสหประชาชาติก็จัดให้อินโดนีเซียขอมปล่อยให้ติมอร์เป็นเอกราช และจัดให้มีการลงประชามติของชาวติมอร์ตะวันออก ในวันที่ 30 สิงหาคม ค.ศ. 1999 ผลการลงประชามติ คือชาวติมอร์ตะวันออกต้องการเป็นเอกราชจากอินโดนีเซีย ถึง 78.5 % จากจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง

ฝ่ายต่อต้านการได้เอกราช ไม่ยอมรับผลการลงประชามติครั้งนี้ และทำการก่อความไม่สงบ ฆ่าฟันชาวติมอร์ตะวันออก กลายเป็นสงครามกลางเมือง แม้แต่เจ้าหน้าที่สหประชาชาติที่เข้าไปดูแลการเลือกตั้ง ก็ต้องอพยพหลบภัย มีผู้กล่าวหาว่าเบื้องหลังของความจลาจลวุ่นวายเหล่านี้คือ กองทัพอินโดนีเซีย ทำให้รัฐบาลอินโดนีเซีย เร่งถอนทหารของตนออกจากติมอร์ตะวันออก และปล่อยให้กองกำลังสหประชาชาติ เข้าไปดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยในติมอร์

ปัญหาของอินโดนีเซีย นอกจากติมอร์ตะวันออกแล้ว ยังมีปัญหาความขัดแย้งระหว่างเผ่าพันธุ์ ศาสนา ในเกาะอื่น ๆ ของอินโดนีเซียอีก ซึ่งเป็นปัญหานักของรัฐบาลอินโดนีเซียปัจจุบันต้องแก้ไขต่อไป

ปัญหาภายหลังเอกราชของมลายู

ปัญหาภายหลังเอกราชของมลายู ปัญหาใหญ่คือ ปัญหาเรื่องเชื้อชาติที่ประกอบเป็นสังคมของมลายู จนทำให้ประสบปัญหาทางด้านการเมือง เนื่องจากสหพรรคได้สามารถเจรจาทางการทูตให้อังกฤษมอบเอกราชให้กับมลายูได้ ทำให้สหพรรคได้รับความนิยมจากประชาชนทั่วไป เพราะมีนโยบายที่จะสมัครสมานสามัคคีระหว่างกลุ่มชนเชื้อชาติต่าง ๆ ดังนั้นในการเลือกตั้งครั้งแรกในปี ค.ศ. 1957 ภายหลังได้รับเอกราช สหพรรคจึงได้รับคะแนนเสียงอย่างท่วมท้นคือ 51 ใน 52 ที่นั่ง และได้รับมอบหมายให้จัดตั้งรัฐบาล โดยมี ตนกู อับดุล ราห์มาน เป็นนายกรัฐมนตรีของสหพันธรัฐมลายู ดำเนินการปกครองในระบอบรัฐสภาเช่นเดียวกับอังกฤษ

ในระยะปี 1963 สหพรรคเพิ่งประสบความดีใจครีดยกภายในพรรค¹ เพราะเกิดการบาดหมางระหว่างชาวมลายู ชาวจีนและชาวอินเดียภายในพรรค เช่น การที่ต่างฝ่ายต่างกล่าวหาว่าไม่

¹ อุษณีย์ กรรตุต และพัชรี สิโรต, หน้า. 285

ร่วมมือกันในการส่งผู้แทนเข้าสมัครรับการเลือกตั้ง ต่างฝ่ายต่างสนับสนุนผู้สมัครของตนแทนที่จะสนับสนุนผู้สมัครในนามของพรรค และที่เป็นตัวแทนของสหพรรคเพียงคนเดียว และในการเลือกตั้งสมาชิกสภานิติบัญญัติก็ปรากฏว่า พรรคมาเลย์ได้เข้าไปนั่งในสภาอันมากมาย ผู้แทนที่มิใช่ชาวมาเลย์มีน้อยมาก ทั้งในระดับสหพันธ์และระดับรัฐ ข้อขัดแย้งอีกประการหนึ่งภายในสหพรรค คือในเรื่องนโยบายการแบ่งสรรงบประมาณเพื่อการศึกษา การเศรษฐกิจและการพัฒนาท้องถิ่นต่าง ๆ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงปฏิรูประบบการศึกษาของชาติ พวกมาเลย์ได้กำหนดให้ใช้ภาษามาเลย์เป็นหลักในการสอนและให้ใช้ทั้งภาษามาเลย์ และภาษาอังกฤษเป็นวิชาบังคับในโรงเรียน โดยชาวจีนอยากดำเนินการสอนของตนเป็นอิสระอีกทั้งใน โครงการพัฒนาชนบท ชาวจีนก็มักโจมตีว่า ชาวมาเลย์มุ่งแต่จะพัฒนาในท้องถิ่นตน รวมทั้งงบประมาณทางการศึกษา ชาวจีนก็ว่ามาเลย์ได้จัดสรรงบประมาณขยายการศึกษาเฉพาะใน โรงเรียนของชาวมาเลย์เป็นส่วนใหญ่ ทำให้ชาวจีนต้องเสียเปรียบชาวมาเลย์

ปัญหาเหล่านี้ทำให้เกิดความแตกแยกทางการเมืองขึ้น และทำให้สหพรรคได้รับความนิยมนอกจากประชาชนน้อยลง จะเห็นได้จากการเลือกตั้งในปี ค.ศ. 1969 ที่นั่งในรัฐสภาของสหพรรคตกลงจาก 86 % เหลือเพียง 63 % และเสียเสียงข้างมากไปให้กับพรรคนิยมจีน พรรคอิสลาม และพรรคอื่น ๆ ภายหลังการเลือกตั้งได้เกิดวิกฤตการณ์ทางการเมืองที่ร้ายแรงคือ เกิดการจลาจลระหว่างเชื้อชาติครั้งใหญ่ในนครหลวง ทำให้รัฐบาลลงประชามติสภาและประกาศภาวะฉุกเฉินนานถึง 21 เดือน และตั้งสภาปฏิบัติการแห่งชาติ (National Operations Council) ขึ้นมาควบคุมการบริหารประเทศโดยเด็ดขาด โดยแต่งตั้งสมาชิกมาจากชุมนุมเชื้อชาติทั้งสองคือ มาเลย์และจีน และจัดที่สภาที่ปรึกษาแห่งชาติเพื่อพิจารณาปัญหาความแตกแยกในเชื้อชาติ ในปี ค.ศ. 1971 ก็ได้ประกาศกฤษฎีกา ที่ว่าด้วยระเบียบของการได้สัญชาติเป็นพลเมืองของจีนและคนอินเดีย การสงวนสิทธิต่าง ๆ ให้คนมลายูและคนพื้นเมืองเผ่าต่าง ๆ (ได้แก่พวก คยัค และเผ่าอื่น ๆ ในซาบาห์ ซาราวัก หรือมาเลเชียตะวันออก) ในปี ค.ศ. 1973 ได้มีการปรับปรุงคณะรัฐมนตรี เพื่อให้สมาชิกของพรรคอิสลามและพรรคอื่น ๆ เข้าร่วมด้วย

ดังนั้นในการเลือกตั้งปี 1974 จึงดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและพรรคแนวร่วมแห่งชาติ (National Front) คือสหพรรคเดิมรวมกับพรรคอิสลามและพรรคเล็ก ๆ อีก 2 - 3 พรรค ได้ที่นั่ง 4 ใน 5 ของสภาแห่งชาติ การที่มาเลเชียสามารถประนีประนอมกันได้นั้น น่าจะเป็นเพราะมีผู้นำที่ดี

ที่พยายามไกล่เกลี่ยความแตกแยกระหว่างเชื้อชาติ คือ คนกู อับดุลห์ ราซัค และ คนกู อับดุลห์ ราห์มาน

ปัญหาคอมมิวนิสต์และปัญหาชายแดน รัฐบาลมาเลย์ต้องประสบปัญหากับการต่อต้านของกองโจรคอมมิวนิสต์ ซึ่งก่อตั้งขึ้นตั้งแต่ในสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่ต่อต้านญี่ปุ่น และต่อมาต่อต้านอังกฤษ เมื่ออังกฤษกลับเข้ามาปกครอง ก็ทำการปราบปรามทั้งทางด้านการทหาร และแผนจิตวิทยา ทำให้กองโจรคอมมิวนิสต์ต้องถอยร่นไปอยู่ในเขตป่าเขาตามเขตชายแดนระหว่างไทยกับมาเลเซียเป็นปัญหาหนักอกทั้งรัฐบาลไทยและมาเลเซียในขณะนี้ พวกโจรจีนคอมมิวนิสต์ที่เข้าไปก่อความไม่สงบในมาเลเซียมักจะหลบหนีมาไทย กองทหารมาเลเซียได้เข้าปราบปราม ทำให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของชาวไทยจีน จนเกิดการเจรจากันขึ้นตั้งแต่ปี 1976 และ 1977 ทางมาเลเซียและไทยก็ได้ร่วมมือกันปราบปรามพวกคอมมิวนิสต์ โดยไทยอนุญาตให้ทหารมาเลเซียเข้ามาตั้งฐานปฏิบัติการในเขตจังหวัดยะลาได้ ทำให้เศรษฐกิจในภาคใต้ของเราพลอยกระทบกระเทือน เพราะทหารมาเลเซียปราบพวกโจรคอมมิวนิสต์อย่างรุนแรง

ปัญหาทางด้านชายแดนกับไทยยังมีอีกคือ การที่พรรคอิสลามในมลายูได้เข้ามามีบทบาทในสภาและเรียกร้องให้มาเลเซียเป็นรัฐของอิสลาม โดยเฉพาะแล้วยังเรียกร้องให้รัฐบาลมาเลเซียรวม 4 จังหวัดภาคใต้ของไทย แม้ว่าผู้นำของมาเลเซียจะไม่เห็นด้วย แต่พวกนี้ก็ยังคงดำเนินการก่อความไม่สงบ ทำให้เกิดข้อบาดหมางกันขึ้นระหว่างไทยกับมาเลเซีย

ปัญหาทางด้านชายแดนอีกอันหนึ่งคือ ปัญหาทางด้านชายแดนกับอินโดนีเซีย เมื่อมาเลย์จัดตั้งสหพันธรัฐมาเลเซียขึ้นได้รับการโจมตีจากประธานาธิบดีซูการ์โน แห่งอินโดนีเซียว่า สหพันธรัฐมาเลเซียที่จัดตั้งขึ้นนี้ เป็นเครื่องมือของจักรวรรดินิยมอังกฤษที่จะดำเนินการแทรกแซงทางการเมืองในภูมิภาคแถบนี้ อินโดนีเซียประกาศไม่รับรองสหพันธรัฐมาเลเซียและประกาศนโยบายประจันหน้ากับมาเลเซีย และต่างฝ่ายต่างส่งกำลังทหารไปในซาราวักและบอร์เนียวเหนือ ซึ่งเป็นเขตชายแดนของทั้งสองฝ่าย นอกจากนั้นอินโดนีเซียยังส่งทหารเข้าไปปฏิบัติการสงครามกองโจรในเขตแดนมาเลเซีย ทำให้สหประชาชาติประท้วงการกระทำของอินโดนีเซีย การประจันหน้าระหว่างมาเลเซียกับอินโดนีเซียได้มีอยู่นาน จนกระทั่งประธานาธิบดีซูการ์โนหมดอำนาจ นายพลซูฮาร์โต ขึ้นมามีอำนาจแทนเห็นว่า นโยบายประจันหน้ากับมาเลเซียของซูการ์โน ไม่ก่อให้เกิดผลดีอะไรเลย จึงเลิกนโยบายประจันหน้ามาเป็นมิตรกับมาเลเซียและเข้าเป็นสมาชิกของสมาคม ASEAN ด้วยกัน

ปัญหาความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติในมาลายู เนื่องจากมาลายูมีเชื้อชาติใหญ่ ๆ 3 เชื้อชาติ คือ ชาวมาเลย์ ชาวจีน และชาวอินเดีย และอื่น ๆ คนมาเลย์และคนจีนต่างไม่ชอบหน้ากันมานาน ปัญหาหลัก คือ เรื่องที่ชาวจีนกุมเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้ 2 ฝ่าย มีการปะทะกันบ่อยครั้ง ครั้ง ที่รุนแรง คือ ในวันที่ 13 พฤษภาคม ค.ศ. 1971 ทำให้รัฐบาลต้องประกาศภาวะฉุกเฉินนานถึง 21 เดือน และตั้งสภาพปฏิบัติการแห่งชาติขึ้นมาเพื่อควบคุม การบริหารประเทศโดยเค็คซาด โดยแต่งตั้งสมาชิกจากสองเชื้อชาติ เพื่อยุติความขัดแย้งระหว่างสองฝ่าย

ลักษณะการปกครองของมาเลเซียในปัจจุบัน มีรัฐต่าง ๆ ทั้งหมด 13 รัฐ รัฐที่ปกครองโดย สุลต่าน มี 9 รัฐ รัฐที่ไม่มีสุลต่านปกครอง คือ ปีนัง มะละกา ซาราวัก และซาบฮ์ ซึ่งสุลต่านทั้ง 2 รัฐ จะหมุนเวียนขึ้นดำรงตำแหน่งกษัตริย์ของสหพันธรัฐคราวละ 5 ปี ตำแหน่งกษัตริย์เรียกว่า “ยังดีเปอร์ตวนอากง” การมีกษัตริย์ลักษณะนี้ เป็นการมีกษัตริย์ตามระบอบรัฐธรรมนูญ ปกครอง โดยผ่านรัฐสภา การเลือกกษัตริย์ เลือกโดยประมุขทั้ง 9 รัฐ ให้สุลต่านองค์ใดองค์หนึ่งขึ้นเป็น ประมุขสูงสุดคราวละ 5 ปี เมื่อครบวาระแล้วจะกลับมาเป็นอีกไม่ได้

โดยเหตุที่รัฐธรรมนูญของมาเลเซียเป็นสหพันธ์ แต่ละรัฐยังคงมีรัฐบาลเป็นของตนเอง ส่วนรัฐที่ไม่มีสุลต่านมีผู้ว่าราชการของตนเอง แทนสุลต่าน แต่ละรัฐจะมีสภาของรัฐที่ได้รับเลือก ถูกต้องตามกฎหมาย รัฐบาลของแต่ละรัฐเลือกมาจากพรรค ซึ่งมีสมาชิกเสียงข้างมากที่ได้รับเลือก ในสภา สภาแห่งรัฐจะมีอายุ 4 ปี ส่วนสภาสหพันธ์มีอายุ 5 ปี รัฐบาลท้องถิ่นของมาเลเซีย จึงมี อำนาจเป็นของตนเอง ยังคงลักษณะประเพณีและวัฒนธรรมของตนเองได้ ทำให้เป็นอุปสรรคต่อ รัฐบาลกลางที่จะเข้าไปจัดการกับรัฐบาลท้องถิ่น ที่ตนไม่มีฐานคะแนนเสียง ทำให้รัฐบาลกลาง ซึ่ง พรรค UMNO มีเสียงข้างมากในสภาต้องพยายามแย่งฐานเสียงของพรรคอื่น ๆ ในแต่ละรัฐมาเป็น ของตน และในสมัยของ ดร.มหาธีร์ นายกรัฐมนตรี ได้พยายามแก้ไขรัฐธรรมนูญ เพื่อลดพระราช อำนาจของสุลต่านได้สำเร็จ โดยเพิกถอนการอยู่เหนือกฎหมายของสุลต่านทั้ง 9 รัฐ รวมทั้ง อำนาจในการพระราชทานอภัยโทษ แก่สมาชิกในพระราชวงศ์ เมื่อกระทำผิดคดีอาญา

หลังการได้เอกราชมาเลเซียพยายามปรับความสมดุลย์ทางเศรษฐกิจของคนสองเชื้อชาติ ในประเทศ เนื่องจากชาวมาลายู ส่วนใหญ่ยากจน เสียเปรียบทางเศรษฐกิจ แก่ชาวจีนอย่างมากทำให้ รัฐบาลมาเลเซีย สมัยตนกู อับดุล ราซัค ประกาศใช้นโยบายเศรษฐกิจใหม่ (The New Economic Policy) ซึ่งเป็นนโยบายเศรษฐกิจระยะยาว 25 ปี เริ่มตั้งแต่ปี ค.ศ. 1971 - ปี ค.ศ. 1990 เพื่อให้สังคมของเชื้อชาติต่าง ๆ ในมาเลเซียมีความทัดเทียมกันทางเศรษฐกิจ เปิดโอกาสให้ชาว

มาลายูเข้ามีส่วนร่วมในกิจการด้านอุตสาหกรรม การค้าและการลงทุนอื่น นอกเหนือจากการเป็นเกษตรกร เป็นผลให้เศรษฐกิจของมาเลเซียขยายตัวอย่างต่อเนื่อง กลายเป็นประเทศที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจสูงเป็นอันดับสองรองจากประเทศสิงคโปร์

ส่วนปัญหาเชื้อชาติ อับดุล ราซัค ก็สามารถทำให้เกิดสันติได้ด้วยการจัดระบบการศึกษาให้เป็นระบบเดียวกันมิใช่แต่ละกลุ่มแต่ละเชื้อชาติต่างจัดตั้งโรงเรียนของตนเอง สอนภาษาของตน ทำให้มีแต่ความแตกแยก การจัดระบบการศึกษาแนวใหม่ จะทำให้คนทุกเชื้อชาติศึกษาเหมือนกัน โดยการใช้ภาษามาลายูและภาษาอังกฤษ ทำให้ชุมชนในมาเลเซียรู้สึกเป็นคนมาลายูร่วมกัน แทนที่จะไปมุ่งรักษาเอกลักษณ์และวัฒนธรรมเฉพาะกลุ่ม นอกจากนั้นมีการจัดตั้งองค์การสภาที่ปรึกษาแห่งชาติ (National Consultative Council) ขึ้นแทนสภาบริหารแห่งชาติ ในปี ค.ศ. 1971 สมาชิกประกอบด้วยผู้นำเชื้อชาติต่าง ๆ ร่วมกันประนีประนอมในปัญหาต่าง ๆ ของประเทศ พร้อมทั้งมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญใหม่ในปี ค.ศ. 1971 ห้ามการอภิปราย ประเด็นปัญหาที่กระทบกระเทือนต่อความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนในที่สาธารณะ

มาเลเซียปัจจุบันภายใต้การนำของนายกรัฐมนตรี ดร.มหาธีร์ โมฮัมหมัด ได้พัฒนา มาเลเซีย อย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1981 เป็นต้นมา และการที่เขาเป็นหัวหน้าพรรค UMNO ซึ่งเป็นพรรคที่ครองเสียงข้างมากในสภา ตลอดจนสภาท้องถิ่น ทำให้ มหาธีร์ สามารถ ดำรงตำแหน่ง นายกรัฐมนตรีอันยาวนาน และมีอำนาจมาก ความคิดเห็นของเขาในการบริหารประเทศ เป็นสิ่งที่ถูกต้องเสมอ เขากล้าที่จะตอบโต้มหาอำนาจอย่างสหรัฐฯ ที่วิพากษ์วิจารณ์ นโยบายการแก้ไข ปัญหาเศรษฐกิจของเขา ที่ขัดแย้งกับรัฐมนตรีคลัง และรองนายกรัฐมนตรีของเขาเอง คือ นายอันวาร์ อับราฮิม ซึ่งเขาสั่งปลด และถูกจำคุก ในข้อหาล่วงเกินทางเพศ เพราะนายอันวาร์ พยายามดำเนินนโยบายตาม IMF แต่ ดร.มหาธีร์ ไม่เห็นด้วย ซึ่งมหาธีร์ ก็สามารถทำให้มาเลเซียฟื้นตัวทางเศรษฐกิจได้ ปัญหาของมาเลเซีย ปัจจุบันคือการหาทายาททางการเมือง และปัญหาการช่วงชิงตำแหน่ง ทางการเมืองของพรรค UMNO

ปัญหาภายหลังเอกราชของสิงคโปร์

การเมืองของสิงคโปร์ภายหลังเอกราช ได้ดำเนินการในระบบรัฐสภาแบบเดียวกันกับของอังกฤษแม้จะมีพรรคการเมืองหลายพรรคก็ตามแต่ก็มีพรรคเดียวที่ครองอำนาจทางการเมือง ตั้งแต่ได้เอกราชจนถึงปัจจุบันคือ พรรค PAP (People's Action Party) นำโดย นายลี กวนยู (Lee Kuan Yew) นโยบายสำคัญของ PAP คือดำเนินการปกครองประเทศในระบอบประชาธิปไตยสังคมนิยม (Democratic Socialism) และมีนโยบายต่อต้านคอมมิวนิสต์ เนื่องจากในสิงคโปร์มีชาวจีนมาก และชาวจีนส่วนหนึ่งที่มีความผูกพันกับจีนแผ่นดินใหญ่ต้องการรักษาความเป็นจีนตลอดไป โดยต่อต้านวัฒนธรรมของตะวันตกกับพวกหนึ่งซึ่งนิยมตะวันตกและได้รับการศึกษาแบบตะวันตก ซึ่งนายลีกวนยูอยู่ในกลุ่มหลังนี้ ในช่วงปี 1954 – 1963 พรรค PAP ก็แตกแยกออกเป็น 2 ฝ่าย และฝ่ายของลีกวนยูเป็นฝ่ายที่ได้รับชัยชนะทำให้ผลการเลือกตั้งในปี ค.ศ. 1968 พรรค PAP ของนายลีกวนยูได้ที่นั่งในสภาหมด 58 ที่นั่ง และเข้าดำเนินการปกครองประเทศโดยปราศจากฝ่ายค้านในสภา

หลังจากนั้น ลีกวนยู เริ่มบทบาทความเป็นผู้นำในด้านเผด็จการคือ สั่งปิดหนังสือพิมพ์สำคัญ ๆ โดยลีกวนยูอ้างว่าหนังสือพิมพ์เหล่านั้นจะชักจูงประชาชนให้นิยมคอมมิวนิสต์และฝักใฝ่กับจีนแผ่นดินใหญ่ เพราะเขาเกรงว่าชาวจีนจะไม่จงรักภักดีต่อรัฐบาลสิงคโปร์ การกระทำของเขาทำให้ชาวจีนหัวรุนแรงไม่เห็นด้วย และเกิดพรรคคู่แข่งที่นำกลั้วขึ้นมาอีกพรรคหนึ่งคือ The People's Front นำโดย Lui Boon Poh ซึ่งเคยเป็นสมาชิกพรรค PAP แม้การบริหารประเทศจะมีพรรคฝ่ายค้าน แต่การเลือกตั้งในปีต่อมาคือ 1972 และ 1976 พรรค PAP ของลีกวนยู ก็ยังคงได้รับชัยชนะอย่างเด็ดขาดโดยไม่มีฝ่ายค้านเลย ทั้งนี้เพราะการเลือกตั้งแต่ละรัฐ รัฐบาลพยายามกดดันแก๊งและบีบพรรคฝ่ายค้านต่าง ๆ การบริหารประเทศของฝ่ายรัฐบาลจึงเข้าลักษณะเผด็จการโดยรัฐสภา พวกนักศึกษาและนักการเมืองคัดค้าน ทำให้รัฐบาลสั่งจับเข้าคุกเป็นจำนวนมาก ด้วยข้อหาคอมมิวนิสต์หรือฝักใฝ่ซ้ายและรัฐบาลได้ตั้งหน่วยปราบปรามขึ้นโดยเฉพาะคือ Internal Security Department เมื่อพวกนักศึกษาพากันคัดค้านมาก ๆ เข้ารัฐบาลก็สั่งห้ามการตั้งสหภาพนักศึกษา ห้ามนักศึกษายุ่งเกี่ยวกับการเมือง รัฐบาลสั่งควบคุมกิจกรรมของนักศึกษาอย่างใกล้ชิด การกระทำของลีกวนยูทำให้ถูกโจมตีจากภายนอกประเทศมาก แต่เขาก็ยังคงใช้ระบบเผด็จการต่อไป และมุ่งพัฒนาเศรษฐกิจของสิงคโปร์ให้เจริญก้าวหน้าทำให้ประชาชนสิงคโปร์มีการกินดีอยู่ดีและมีรายได้ประชาชาติสูงกว่าประเทศอื่นในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รัฐบาลได้ลงทุนทางการ

อุตสาหกรรมอย่างมากมาย จึงทำให้ประชาชนมีงานทำอย่างทั่วถึงรวมทั้งทางด้านจัดสวัสดิการ รัฐบาลพยายามจัดสวัสดิการให้กับประชาชนอย่างดี ทั้งทางด้านที่พักอาศัย การศึกษา และการแพทย์ จึงทำให้สิงคโปร์เป็นประเทศที่มีพัฒนาการทางเศรษฐกิจสูงกว่าประเทศอื่น ๆ ในเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้

ปัจจุบันสิงคโปร์มีนายกรัฐมนตรีคนใหม่ คือ นายโก๊ะ โจ๊ะ ตง ก้าวขึ้นมาดำรงตำแหน่ง นายกรัฐมนตรีคนที่ 2 ของสิงคโปร์สืบต่อจกนายลีควนยู ซึ่งลาออกจากตำแหน่ง ในวันที่ 27 พฤศจิกายน ค.ศ. 1990 แต่ยังเป็นທີ່ปรึกษาของรัฐบาลสิงคโปร์ และพรรค PAP ยังคงครองอำนาจในสภาโดยปราศจากฝ่ายค้าน ทำให้รัฐบาลสามารถดำเนินนโยบายบริหารประเทศ โดยไม่มีผู้ใดคัดค้าน ซึ่งผู้นำของสิงคโปร์มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มุ่งพัฒนาสิงคโปร์ให้เจริญก้าวหน้าเป็นศูนย์กลางการค้า และอุตสาหกรรม ในภูมิภาคนี้ พัฒนาการความเป็นอยู่ของประชาชน ทำให้ประชาชนมีงานทำอย่างทั่วถึง และการจัดสวัสดิการ ทั้งด้านที่อยู่อาศัย การศึกษา สาธารณสุข จึงทำให้สิงคโปร์เป็นประเทศที่มั่งคั่งที่สุดในภูมิภาคนี้ และก้าวต่อไปของสิงคโปร์ปัจจุบัน คือออกไปลงทุนนอกประเทศมากขึ้น เช่น การลงทุนในอินเดีย เวียดนาม จีน อินโดนีเซีย และพม่า เป็นการเปิดตลาดการลงทุนและตลาดเงิน

การที่เศรษฐกิจของสิงคโปร์เจริญก้าวหน้า ทำให้สิงคโปร์มีปัญหาเรื่องค่าจ้าง แรงงานสูงมาก รวมทั้งค่าเงินของสิงคโปร์สูงมากเมื่อเทียบกับเงินดอลลาร์สหรัฐ เมื่อเกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจในเอเชีย สิงคโปร์ก็ได้รับผลกระทบเช่นกัน ซึ่งนับเป็นการกระทบทางเศรษฐกิจครั้งแรกของสิงคโปร์ ที่พบกับภาวะเศรษฐกิจถดถอย ทำให้สิงคโปร์ต้องหาทางแก้ไขโดยการลดค่าใช้จ่ายทางด้านภาครัฐกิจลง และโดยการลดต้นทุนการผลิต และรณรงค์ให้ประชาชนใช้จ่ายอย่างประหยัด ส่วนการพัฒนาทางด้านสาธารณสุขโลก และการศึกษาของประชาชนจะเพิ่มขึ้น และการเลือกตั้งคงจะเลื่อนออกไปจนกว่าภาวะเศรษฐกิจจะดีขึ้น คาดว่าประมาณปี ค.ศ.2002

ปัญหาภายหลังเอกราชของพม่า

รัฐบาลพม่าภายหลังได้เอกราชต้องประสบกับปัญหาหลายด้าน คือ

ปัญหาด้านการเมือง จากการที่องชานถูกลอบสังหาร ทิ้งให้ AFPFL หาผู้นำใหม่คือ อูนู ซึ่งไม่ได้รับความนิยมจากประชาชนอย่างกว้างขวางเท่ากับองชาน เป็นผลให้กลุ่มคอมมิวนิสต์และพวกทหารในกองทัพพม่าแห่งชาติบางคน ดำเนินการได้ดินต่อต้านรัฐบาลพม่า รวมทั้ง

กบฏของพวกชนหมู่น้อยได้พยายามแยกตัวเป็นอิสระ แม้สถานการณ์ในประเทศจะไม่สงบ
รัฐบาลของอู๋ก็สามารถปราบกบฏได้อย่างราบคาบในปี ค.ศ.1956 โดยยึดหลัก 3 ประการ คือ

1. สร้างกองทัพให้เข้มแข็ง
2. ฟื้นฟูอำนาจของรัฐบาลในเขตชนบท สร้างความเชื่อมั่นแก่ชาวพม่า
3. จับกุมทุกคนไม่ว่าใครก็ตามที่วิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล

การที่อู๋ฟื้นฟูพุทธศาสนา ทำให้เขาได้รับเสียงสนับสนุนจากพวกพระ และประชาชน
ทั่วไปที่เลื่อมใสในพุทธศาสนา ทำให้อู๋ได้ครองอำนาจทางการเมืองนานถึง 14 ปี ภายหลังจากได้
เอกราช โดยที่เขาไม่สามารถแก้ไขปัญหาคความแตกแยกทางการเมือง และฟื้นฟูเศรษฐกิจได้ นอก
จากนั้นอู๋ยังปล่อยให้พวกพระเข้ามามีอิทธิพลทางการเมืองเกินไป ทำให้มีผู้ไม่พอใจในการกระทำ
ของพระ คือผู้นำทางการทหารคนหนึ่งชื่อ นายพล เนวินฯ ในระยะนี้มีอิทธิพลทางการเมือง และมี
ผู้นำของพรรคการเมืองหลายพรรคให้การสนับสนุน โดยเห็นว่าสภาพการเมืองคลอนแคลน กลุ่ม
AFPFL แยกแยก สภาพเศรษฐกิจและสังคมเลวลงทุกที อาจเป็นเหตุที่ทำให้ประเทศถูกรุกราน
จากพวกคอมมิวนิสต์ได้ อู๋จึงถูกบีบบังคับให้ลาออก และเชิญนายพล เนวินเข้ารับบริหารประเทศในปี
1958 เมื่อนายพลเนวินขึ้นมาบริหารประเทศ เขาคุ่มสถานการณ์ของประเทศ ตลอดจนรวบรวม
พวก AFPFL ที่แตกแยกกันขึ้นมาใหม่ พอมีการเลือกตั้งปี 1959 พรรคของอู๋ได้รับเสียงข้างมาก
ในสภา และจัดตั้งรัฐบาลใหม่ขึ้นในปี 1960 โดยอู๋ได้กลับเข้ามาเป็นนายกรัฐมนตรีใหม่ แต่
รัฐบาลของอู๋ไม่สามารถแก้ไขปัญหาย่างยากต่าง ๆ ได้เช่น ปัญหาเรื่องการกบฏของชนกลุ่มน้อย
และความแตกแยกในคณะรัฐบาล จึงทำให้นายพลเนวินและคณะ ทหารก่อการปฏิวัติขึ้นในวันที่ 2
มีนาคม 1962 ประกาศยุบสภาและสภาล่างยกเลิกรัฐธรรมนูญ จัดตั้งสภาปฏิวัติขึ้น โดย
นายพลเนวินดำรงตำแหน่งประธานสภาปฏิวัติ รัฐบาลทหารของเนวินพยายามแก้ไขปัญหา
เศรษฐกิจของประเทศโดยการนำระบบสังคมนิยมมาใช้ โดยโอนกิจการทางด้านอุตสาหกรรม,
เกษตรกรรม และกิจกรรมธุรกิจต่าง ๆ มาเป็นของรัฐบาล ยกเลิกการค้าของชาวจีน และชาวอินเดีย
ด้านการลงทุนของเอกชน และไม่ยอมรับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ เพราะกลัวการแทรก
แซงทางการเมืองพยายามส่งเสริมการศึกษาทางด้านผลิตนักเทคนิคจำกัดการศึกษาด้านศิลป
ศาสตร์ (Liberal Arts) ยับยั้งการโฆษณาชวนเชื่อของนักศึกษา และบทบาทของนักศึกษาทางด้
การเมือง

ภายหลังจากนายพลเนวินปฏิบัติ อนุได้หนีออกประเทศและประกาศไม่รับรองรัฐบาลของ นายเนวิน และได้ลี้ภัยเข้ามาอยู่ในประเทศไทย ในสมัยจอมพลถนอม ทำให้สัมพันธ์ภาพระหว่าง รัฐบาลไทยและพม่าตึงเครียด ในที่สุดไทยได้ขอร้องให้อนุเดินทางออกนอกประเทศทางอนุได้ทำ นายพลเนวินว่า ถ้ามีการเลือกตั้งเขาจะ ได้กลับมาครองอำนาจตามเดิมอีก ดังนั้นในปี 1972 นายพลเนวินได้ลาออก ให้มีการร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งร่างเสร็จในปี 1973 และการเลือกตั้งปี 1974 เนวินชนะการเลือกตั้งและขึ้นดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีของพม่า

แม้เนวินจะขึ้นครองอำนาจโดยชนะการเลือกตั้งแล้วก็ตาม ก็ยังมีกลุ่มคนที่ไม่พอใจการใช้ อำนาจเผด็จการแบบทหารของเขา ทำให้นักการเมืองบางกลุ่ม ร่วมมือกับนิสิตนักศึกษาพากัน คัดค้านระบบการปกครองของนายพลเนวินมีการเดินขบวนคัดค้านรัฐบาล ซึ่งรัฐบาลจะใช้ทหาร เข้าปราบอย่างรุนแรง มีการจำคุกนักศึกษา และกรรมกรสไตรค์ทำให้การต่อต้านรัฐบาลสงบลงไป บ้าง และพรรคการเมืองที่เนวินร่วมจัดตั้งขึ้น คือ Burma Socialist Program Party ได้ครองอำนาจ ทางการเมืองเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน โดยไม่มีพรรคฝ่ายค้าน

ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ สืบเนื่องมาจากภายหลังสงครามโลกครั้งที่สอง พม่าเสียหาย ทางเศรษฐกิจอย่างหนัก แม้แต่อังกฤษเองซึ่งกลับเข้ามาปกครองก็ไม่สามารถจะแก้ไขปัญหา เศรษฐกิจของพม่าได้ ดังนั้น เมื่อพม่าได้อิสรภาพจึงประสบกับปัญหาเศรษฐกิจอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ในสมัยรัฐบาลของอูนูมีนโยบายเศรษฐกิจแบบเสรีนิยม และนิยมตะวันตก ซึ่งไม่สามารถจะแก้ ปัญหาขายทุนต่างชาติ โดยเฉพาะชาวอินเดียซึ่งมีอยู่มากมายในพม่า และฐานะของชาวนาพม่าซึ่ง ยากจนไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง ช่องว่างระหว่างคนรวยและคนจนมีมาก ครอบครัวยังใช้นโยบาย แบบเสรีนิยมทางเศรษฐกิจ ก็ไม่สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของชาวนาพม่าได้ดังนั้น นายพลเนวินจึงประกาศใช้นโยบายสังคมนิยม โดยมุ่งที่กำจัดนายทุนต่างชาติให้หมดไปจาก ประเทศ โดยการโอนกิจการทุกอย่างมาเป็นของรัฐ และขับไล่นายทุนชาวอินเดีย ชาวจีนออกจาก ประเทศ รัฐบาลดำเนินการในระบบสังคมนิยมอย่างเข้มงวด ทำให้ภาวะเศรษฐกิจของพม่ายิ่งทรุด หนักลงไปอีก คือ การโอนกิจการค้าทุกชนิดเป็นของรัฐ โดยรัฐเป็นผู้เข้าดำเนินการทั้งสิ้น รัฐบาล เข้าควบคุมการส่งสินค้าเข้าอย่างเข้มงวด จึงทำให้สินค้าขาดแคลน ต้องซื้อขายกันในตลาดมืด ทำ ให้ราคาสินค้าสูงขึ้นไปอีก นอกจากนั้นการที่รัฐบาลควบคุมการผลิตห้ามการลงทุนของเอกชน ทำ ให้การปลูกข้าวลดน้อยลง พวกนายทุนเจ้าของที่นา คือ ชาวอินเดียถูกขับออกนอกประเทศ และ นายทุนในประเทศก็ไม่กล้าปลูกข้าวมาก ตลอดจนการบังคับให้ชาวนาขายข้าวในราคาถูก ทำให้

ชาวนาเลิกลูกข้าว เพราะไม่มีกำไร ดังนั้นข้าวในประเทศจึงขาดแคลน ส่วนทางด้านธุรกิจต่าง ๆ และการอุตสาหกรรม เมื่อโอนมาเป็นของรัฐแล้ว ชาวพม่าไม่มีประสบการณ์ที่จะดำเนินการด้วยตนเองได้ การดำเนินงานในระบบสังคมนิยมจึงล้มเหลว

รัฐบาลของนายพลเนวิน พยายามแก้ไขด้วยการหารายได้เข้าประเทศ โดยการขูดหาน้ำมันมากขึ้น โดยขอรับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ ในการสำรวจน้ำมัน และเริ่มเปลี่ยนนโยบายจากสังคมนิยม จัดมาเป็นแบบเสรีนิยมมากขึ้น โดยให้ชาวต่างประเทศไปลงทุนในพม่าทางด้านเหมืองแร่ และการป่าไม้ รัฐบาลพยายามขอความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจจากประเทศตะวันตก และให้สิทธิแก่เอกชนในการลงทุน แต่ต้องไม่คิดกำไรมาก ในระหว่างปี 1976 - 1977 ภาวะเศรษฐกิจของพม่าจึงดีขึ้น และสามารถส่งข้าวออกไปขายยังต่างประเทศได้อีก

ปัญหาเรื่องชนหมู่น้อยในพม่า เป็นปัญหาภายในประเทศพม่า ซึ่งมีมานานและบ่อนทำลายเสถียรภาพทางการเมืองภายในพม่า เมื่ออังกฤษเข้ามาปกครองพม่า อังกฤษก็ไม่เคยคิดที่จะรวมชนหมู่น้อยเข้ากับพม่า กลับใช้หลัก Divide and Rule สร้างความแตกแยกระหว่างชนหมู่น้อยกับพม่าให้มากขึ้นอีก เช่น ปกครองพม่าเป็นมณฑลหนึ่งของอินเดีย ล้มสถาบันกษัตริย์ แต่ชนหมู่น้อยอังกฤษใช้การปกครองทางอ้อมให้ผู้นำของชนหมู่น้อยเผ่าต่าง ๆ มีสิทธิในการปกครองตนเอง ทำให้พม่าไม่พอใจ และพวกชนหมู่น้อยมีความเข้มแข็งขึ้น พอที่จะต้านทานการขยายอิทธิพลของพม่า เมื่ออังกฤษให้อเอกราชแก่พม่า ก็ให้สอบถามความเห็นจากชนหมู่น้อยกว่า จะรวมเข้ากับประเทศพม่าหรือไม่พวกรัฐบาลพม่าพยายามเอาใจชนหมู่น้อย เช่น ชาน คะฉิ่น เข้าร่วมด้วย โดยมีข้อแม้บางประการว่าจะแยกตัวเมื่อใดก็ได้ที่ต้องการและขอรวมอยู่ในฐานะรัฐหนึ่ง มีสิทธิส่งผู้แทนเข้าประชุมสมานิติบัญญัติ และเรื่องภายในจะจัดการปกครองกันเอง ส่วนพวกกะเหรี่ยงไม่ยินยอมที่จะเข้าร่วม เมื่อพม่าประกาศเอกราชแล้ว พวกกะเหรี่ยงก็แยกตัวเป็นสาธารณรัฐ ทำให้พม่าต้องหันมาปราบปรามพวกกะเหรี่ยง แต่ก็ยังไม่สามารถปราบได้จนปัจจุบันนี้ รัฐบาลพม่าพยายามที่จะกลืนชนหมู่น้อยให้เป็นชาวพม่า โดยให้ชนชาติต่าง ๆ เรียนภาษาพม่า และรับขนบธรรมเนียมประเพณีของพม่าไปใช้ ทำให้ชนหมู่น้อยไม่พอใจ ก่อกบฏขึ้นบ่อย ๆ ทำให้ฐานะของรัฐบาลอ่อนด้อยคลอนแคลน เมื่อเนวินเข้ามาจัดการการปกครองก็ได้พยายามดึงความจงรักภักดีจากชนหมู่น้อย โดยประกาศว่าวัฒนธรรมของชนหมู่น้อยเหล่านี้ เป็นผู้สร้างสมวัฒนธรรมของชาติพม่าขึ้นมา และให้ความช่วยเหลือแก่ชนหมู่น้อยทางด้านเกษตรกรรมและสาธารณสุขเมื่อพวกคอมมิวนิสต์ซึ่งเงินช่วยเหลือเข้ามาปฏิบัติการในพม่า ก่อความไม่สงบขึ้น ชนหมู่น้อยเหล่านี้ก็ให้

ความร่วมมือกับรัฐบาลเนวินมากขึ้น จะมีเหลือที่ต่อต้านรัฐบาลพม่าบ้างก็ทางแถบเทือกเขาชาน และพวกกะเหรี่ยงตามพรมแดนติดกับไทย

ปัญหาคอมมิวนิสต์ แต่เดิมพรรคคอมมิวนิสต์ในพม่าในสมัยอูนู เป็นพรรคที่ถูกต้องตามกฎหมาย และแยกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ คอมมิวนิสต์ตรงขาว และคอมมิวนิสต์ตรงแดง ทั้งสองฝ่ายนี้ พยายามสร้างความวุ่นวายทางการเมืองภายในพม่า จนทำให้รัฐบาลเนวินต้องประกาศล้มพรรค ฝ่ายค้าน และมีพรรค Socialist Program Party ของรัฐบาลเท่านั้นที่ถูกต้องตามกฎหมายและเป็น ผลให้พรรคคอมมิวนิสต์ต้องไปดำเนินการใต้ดินต่อต้านรัฐบาลของนายพลเนวิน โดยมีฐานปฏิบัติการในภาคตะวันออกและตะวันออกเฉียงเหนือของพม่า

ปัญหาอีกอันหนึ่ง คือ ปัญหาเรื่องพรมแดนระหว่างพม่ากับจีนแผ่นดินใหญ่จนเกิดการปะทะกันขึ้นในปี ค.ศ. 1959 จนกระทั่งถึงปี 1961 จึงสามารถเจรจาตกลงกันได้ โดยทำเส้นปักปันพรมแดน ทำให้ปัญหาชายแดนระหว่างพม่ากับจีนยุติลงได้ และพยายามสร้างสัมพันธไมตรีอันดีต่อกัน โดยจีนประกาศรับรองความเป็นกลางของประเทศพม่า และทางพม่าได้พยายามเอาใจจีน โดยนายพลเนวินเดินทางไปเยือนจีนในปี 1976, 1977 เพื่อให้จีนเลิกสนับสนุนพวกคอมมิวนิสต์ในพม่า

การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในพม่า นายพลเนวินได้ลาออกจากตำแหน่งทางการเมือง แต่ยังมีอิทธิพลอยู่เบื้องหลังรัฐบาล ทำให้ปี ค.ศ. 1988 นายพลชอหม่อง ผู้บัญชาการกองทัพพม่า ได้โค่นล้มรัฐบาล นโยบายของนายพลชอหม่องคือ สนับสนุนให้พม่ามีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย แบบหลายพรรคซึ่งเดิมพม่ามีพรรคการเมืองเพียงพรรคเดียวคือ พรรค “โครงการสังคมนิยม” ของนายพลเนวิน และเปลี่ยนชื่อภาษาอังกฤษของพม่าจากคำว่า “Burma” มาเป็น “Myanma” ซึ่งเป็นชื่อเดิมที่ชาวพม่าเรียกตนเองว่ามราม่า

การที่นายพลชอหม่องต้องทำการยึดอำนาจ เพราะสถานการณ์ทางการเมืองในประเทศไม่สงบ เพราะนักศึกษา และประชาชนเรียกร้องระบบการปกครองประชาธิปไตยเรื่อยมาและลุกฮือต่อต้านรัฐบาลอย่างรุนแรงในช่วงเดือนสิงหาคม ค.ศ.1988 รัฐบาลปราบปรามอย่างหนัก และประกาศกฎอัยการศึก ผู้นำของนักศึกษาและประชาชนครั้งนี้คือ นางองซาน ซูจี บุตรสาวของนายพลองซาน ซึ่งก่อตั้งพรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตย N.L.D (National League For Democracy) และถูกกล่าวหาว่าเป็นเครื่องมือของพวกคอมมิวนิสต์ ในการโค่นล้ม

รัฐบาลทหาร

อย่างไรก็ตามนายพลชอหม่อง ได้จัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม ค.ศ.1990 นับเป็นการเลือกตั้งอย่างเสรีครั้งแรกในรอบ 30 ปี รัฐบาลทหารคาดว่ากลุ่มตนจะชนะการเลือกตั้ง แต่กลับพลิกความคาดหมาย เพราะพรรค N.L.D ขององซาน ซูจี ได้รับเลือกตั้งร้อยละ 80 ทำให้รัฐบาลทหารพม่าไม่ยอมถ่ายโอนอำนาจให้รัฐบาลพลเรือนและยังกักบริเวณนางองซาน ซูจี ตลอดจนพยายามทำลายความสามัคคีของพรรค N.L.D และถ่วงเวลาการโอนอำนาจโดยอ้างว่ารอให้มีการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่เสร็จสิ้นก่อนทำให้สมาชิกพรรค N.L.D. และประชาชนที่ต่อต้านรัฐบาลทหารพม่า พวกกันกล่าวโจมตีรัฐบาล และต่างชาติก็พากันประณามรัฐบาลทหารพม่า ในการกระทำครั้งนี้

สภาพฟื้นฟูกฎหมาย และความสงบเรียบร้อยแห่งรัฐ (State Law and Order Restoration Council หรือ SLORC) เป็นสถาบันายพลชอหม่องตั้งขึ้นเพื่อการบริหารประเทศของรัฐบาลทหาร ในปี ค.ศ.1988 นายพลตันฉ่วย ขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และประธาน SLORC แทนนายพลชอหม่อง ในปี ค.ศ.1992 เพราะนายพลชอหม่องมีปัญหาด้านสุขภาพ ได้พยายามแก้ภาพพจน์เกี่ยวกับเรื่องการละเมิดสิทธิมนุษยชน และการปกครองระบบประชาธิปไตยโดยปลดปล่อยนักโทษการเมือง และผ่อนคลายการกักบริเวณนางองซาน ซูจี และพยายามใช้สันติวิธีกับคนกลุ่มน้อยในพม่า แต่ทั่วโลกก็ยังประณามการกระทำของรัฐบาลทหารพม่า ที่ใช้ความรุนแรงกับคนกลุ่มน้อย และฝ่ายต่อต้านรัฐบาล รัฐบาลทหารพม่าปัจจุบันพยายามใช้วิธีการโฆษณาชวนเชื่อในการควบคุมสื่อต่าง ๆ ในประเทศ หนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ ให้ประชาชนสัมพันธ์ในด้านดีต่อรัฐบาล และให้ภาพที่ไม่ดีต่อฝ่ายค้าน เพื่อให้ประชาชนพม่าสนับสนุนรัฐบาล นายพลตัน ฉ่วยพยายามปรับปรุงทางด้านเศรษฐกิจ โดยการยอมรับการลงทุนของต่างชาติในพม่ามากขึ้น โดยเฉพาะญี่ปุ่น และสิงคโปร์ นอกจากนี้ยังเร่งรัดการพัฒนาทางด้านเกษตรกรรม ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการเพิ่มผลผลิตให้เพียงพอแก่การบริโภคภายในประเทศ ตลอดจนสนับสนุน และส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เพื่อดึงดูดเงินตราต่างประเทศเข้าประเทศพม่าให้มากขึ้น โดยวางแผนพัฒนาทางด้านต่าง ๆ ตั้งแต่ปี 1994 เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

ปัญหาภายหลังเอกราชของเวียดนาม

หลังจากข้อตกลงเจนีวา พวกสนับสนุนเวียดนามที่อยู่ที่ทางใต้ได้เดินทางขึ้นไปอยู่ทางเหนือและมีพวกประชาชนทางเหนือซึ่งเป็นชาวคริสต์ ประมาณ 1 ล้านคน ได้อพยพลงมาอยู่ในเวียดนามใต้ จักรพรรดิเบาได๋ ได้จัดหาที่ดินให้ผู้อพยพเหล่านี้ เพราะหวังที่จะได้รับความจงรักภักดี และกำลังสนับสนุน ส่วนพวกเวียดนามที่ก็ยังคงมีบทบาทได้ดินต่อไป ในกองทัพเองก็เกิดการแตกแยกกัน เนื่องจากผู้นำในกองทัพนับถือศาสนา 2 ศาสนา คือ ศาสนาพุทธ และศาสนาคริสต์ แต่ละพวกต่างมีอำนาจทางการเมืองด้วยกันทั้งคู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 พวกนี้ได้สร้างหมู่บ้านของตนเองซึ่งคิดอาวุธพร้อมเสมือนกับกองทัพส่วนตัวเพราะความขัดแย้งทางศาสนา จึงทำให้เวียดนามได้ประกอบด้วยคนหลายฝ่ายด้วยกัน¹

ในสถานการณ์เช่นนี้ จักรพรรดิเบาได๋ได้ขอให้ โง ดินห์ เดียม (Ngo Dinh Diem) มารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในปี 1954 เดียมได้เจรจาให้ฝรั่งเศสถอนทหารออกประสานรอยร้าวในกองทัพและศาสนา ขณะเดียวกันทางฮานอยก็บีบบังคับให้เขาทำทันทีจะออกเสียงว่าจะรวมเวียดนามหรือไม่ แต่เดียมมีสหรัฐอเมริกาหนุนหลัง บ่ายเบี่ยงที่จะกำหนดวันลงประชามติ โดยบอกว่าขอให้ชาวเวียดนามเหนือมีสิทธิออกเสียงได้อย่างเสรีก่อน ทั้งนี้พวกที่สนับสนุนเดียม มีกลุ่มชาวเวียดนามที่ต่อต้านลัทธิมาร์ค ต้องการให้เวียดนามได้เป็นรัฐอิสระที่แยกจากการควบคุมของรัฐบาลเวียดนามเหนือ ในเดือนตุลาคม ปี ค.ศ. 1955 ชาวเวียดนามใต้ได้ลงประชามติยอมรับว่า โง ดินห์ เดียม เป็นประมุขของรัฐแทนจักรพรรดิเบาได๋ และเดียมได้ประกาศว่า เวียดนามใต้เป็นประเทศสาธารณรัฐ ซึ่งมีระบบการปกครองแบบมีรัฐธรรมนูญและมีประธานาธิบดีเป็นประมุข เมื่อ โง ดินห์ เดียม จัดตั้งรัฐบาลสาธารณรัฐเวียดนามขึ้น ประชาชนมีความหวังว่ารัฐบาลของ โง ดินห์ เดียม จะเร่งพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แต่ไม่เป็นไปอย่างที่หวังไว้ เพราะ โง ดินห์ เดียม ปลดปล่อยให้อำนาจทางการเมืองตกอยู่กับน้องชายและน้องสะใภ้คือ โง ดินห์ นู และมาดามนู ซึ่งนิยมระบบเผด็จการและการแสวงหาความร่ำรวยจากตำแหน่งทำให้การปฏิรูปประเทศต่าง ๆ ล้มเหลวที่ดินส่วนใหญ่ตกอยู่ในมือของคนกลุ่มน้อย ชาวนา และประชาชนทั่วไปเดือดร้อน และชาวนาบางคนหันไปให้ความช่วยเหลือพวกคอมมิวนิสต์ซึ่งเข้ามาแทรกแซงในเวียดนามใต้ตามเส้นทางโฮจิมินห์ พวกคอมมิวนิสต์ได้ใช้แผนจิตวิทยาให้สัญญาแก่ประชาชนว่า จะช่วยเหลือประชาชนใน

¹ Quale, p.411.

เรื่องการปฏิรูปที่ดินและด้านอื่น ๆ ทำให้พวกชาวนาหันเข้าหาพวกคอมมิวนิสต์มากขึ้น และชาวเวียดนามใต้ที่ไม่พอใจรัฐบาลได้สถาปนา “แนวร่วมปลดแอกแห่งชาติ” (National Front for Liberation) หรือที่เรียกว่าพวกเวียดกง (Viet Cong) จุดประสงค์คือรวมประชาชนโค่นล้มรัฐบาลเวียดนามใต้โดยวิธีสงครามกองโจร ยิ่งกว่านั้น โง่ ดินห์ เดียมและคณะยังเป็นพวกแคธอลิกที่เคร่งครัดให้อภิสิทธิ์พวกคริสเตียนมากกว่าชาวพุทธ ทำให้เกิดความขัดแย้งทางศาสนาขึ้น ทำให้ฐานะของรัฐบาล โง่ ดินห์ เดียม คล้ายกับรัฐบาลก๊กมินตั๋งของจีนก่อนปี 1949 ในเดือนพฤศจิกายนปี 1963 รัฐบาล โง่ ดินห์ เดียม ก็ถูกขับออกโดยการรัฐประหารของพวกกลุ่มทหารและชาวพุทธให้การสนับสนุนแต่รัฐบาลต่อมาที่อยู่ไม่นาน มีการปฏิวัติรัฐประหารเกิดขึ้นบ่อย ๆ ครั้ง ทั้งนี้เพราะปัญหาทางเศรษฐกิจการแก่งแย่งอำนาจทางการเมืองซึ่งหาคนที่เหมาะสมนี้ขึ้นมาเป็นผู้นำไม่ได้ การที่ผู้นำของทางพุทธเข้ามามีบทบาททางการเมืองมากเกินไป, การต้องทำสงครามกับพวกแนวร่วมปลดปล่อยแห่งชาติและเวียดนามเหนือ อย่างไรก็ตามก็มีการใช้รัฐธรรมนูญ และการเลือกตั้งขึ้นมาได้ตามระบบประชาธิปไตย โดยมีเหงียน วันเทียว Nguyen Van Thieu เป็นประธานาธิบดีในปี 1967 สหรัฐอเมริกาพยายามหนุนหลังฐานะของรัฐบาลเวียดนามใต้ให้มั่นคง โดยการเพิ่มกำลังทหารในเวียดนามใต้และการให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจตั้งแต่ปี 1965 เรื่อยมา แต่ประชาชนสหรัฐอเมริกาไม่พอใจ และโค่นโลกประณามการทุ่มเทของสหรัฐในสงครามเวียดนามซึ่งผู้ที่ประสบความหายนะคือประชาชนเวียดนามใต้ระหว่างปี 1963 - 1972 สหรัฐอเมริกาก็ถูกบังคับให้ค่อย ๆ ถอนทหารออกจากเวียดนาม ส่วนกองทัพเรือและกองทัพอากาศยังคงอยู่ และต้องถอนทหารออกจากเวียดนามทั้งหมดในปี 1973 จากการทำสนธิสัญญาปารีส อย่างไรก็ตามการต่อสู้ก็ยังคงดำเนินต่อไปในระหว่างชาวเวียดนามด้วยกัน (เวียดนามเหนือ, เวียดนามใต้ และแนวร่วมปลดปล่อยแห่งชาติ) เทียวพยายามที่จะฟื้นฟูอุปสรรคของรัฐบาลในเขตชนบทโดยการฟื้นฟูการคัดเลือกหัวหน้าหมู่บ้านให้มีอำนาจเต็มในการดูแลหมู่บ้านและสามารถนำนโยบายการปฏิรูปที่ดินผ่านสภานิติบัญญัติซึ่งคุมโดยพวกชนชั้นสูงที่เป็นเจ้าของที่ดินส่วนใหญ่ได้ ทำให้พวกแนวร่วมปลดปล่อยแห่งชาติซบเซาลงไป ในปี 1971 เทียวก็ได้รับเลือกตั้งให้เป็นประธานาธิบดีของเวียดนามใต้อีกครั้ง ระหว่างปี 1972 เทียวได้ประกาศกฎอัยการศึก เพื่อสนับสนุนอำนาจของตนโดยการควบคุมหนังสือพิมพ์และพรรคการเมืองและมีการแต่งตั้งหัวหน้าหมู่บ้านแบบเก่าอีกครั้งหลังจากที่เลิกไปสมัยเดียมเพื่อจะได้เสียงสนับสนุนในท้องถิ่น แต่เวียดนามใต้หลังจากทำสนธิสัญญาปารีส ได้ระบุให้สหรัฐถอนทหารออกจากเวียดนามแต่เพียง

ฝ่ายเดียว ไม่ได้ระบุให้เวียดนามเหนือถอนทหารออกไป จึงทำให้เป็นประโยชน์ต่อเวียดนามเหนือที่จะรุกรานเวียดนามใต้ต่อไป และในปี 1975 พวกคอมมิวนิสต์ก็ได้ชัยชนะในเวียดนามใต้ ในขณะที่พวกคอมมิวนิสต์ยึดดินแดน 2 ใน 3 ของเวียดนามใต้ ประธานาธิบดี เหงียน วันเทียวหมคหวังที่จะได้รับความช่วยเหลือทางการเงินจากสหรัฐ เมื่อรัฐสภาสหรัฐปฏิเสธคำขอของประธานาธิบดีฟอร์ด ประธานาธิบดี เหงียน วันเทียว จึงได้ลาออกจากตำแหน่งในขณะที่ฝ่ายคอมมิวนิสต์เข้าล้อมกรุงไซ่ง่อนไว้แล้ว นายพลเดือง วัน มินห์ ขึ้นดำรงตำแหน่งแทน ส่วนเทียวได้ลี้ภัยไปอยู่สหรัฐ และในวันที่ 30 เมษายน ประธานาธิบดี เดือง วัน มินห์ ก็ประกาศยอมแพ้ พวกคอมมิวนิสต์ โดยไม่มีเงื่อนไข เป็นการยุติสงครามอันยาวนานและรวมชาติเวียดนามทั้งหมดเข้าด้วยกัน

รัฐบาลของโฮจิมินห์ในฮานอย หลังจากทำสนธิสัญญาเจนีวาแล้ว ก็มีการพัฒนาเศรษฐกิจในเวียดนามเหนือ ด้วยความช่วยเหลือของรัสเซียและจีนเวียดนามใต้ได้จัดตั้งพรรค Lao dong Dang หรือพรรค กรรมกรขึ้นซึ่งมีบทบาทในการควบคุมวิถีชีวิตของประชาชนในเวียดนามเหนือทุกด้าน มีการจัดตั้งโรงเรียนฝึกเยาวชนในทางช่างฝีมือ และแนวความคิดซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้นำพื้นที่ ๆ ทำการเกษตรกรรมจะมีการปรับปรุงและรวมประชาชนเป็นกลุ่ม ๆ เข้าทำประโยชน์ในที่ดินด้วยระบบนารวม นอกจากนั้นรัฐจะควบคุมกิจการอุตสาหกรรม, การค้าและการขนส่งทำให้ผลผลิตทางอุตสาหกรรมของเวียดนามเหนือเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมากในช่วง 10 ปี คือจากปี 1954 – 1964 แต่ผลผลิตทางอาหารยังไม่เพียงพอกับประชาชนบริโภคและบางปีข้าวก็เสียหาย นักเศรษฐศาสตร์ชาวเวียดนาม Hong Van Chi¹ ได้บอกว่าการปลูกข้าวในระบบนารวมนั้นให้ผลน้อยเพราะคนขาดความพอใจใส่และรับผิดชอบเพราะมิใช่เป็นของตนเองถ้าเป็นที่ดินของตนเองแล้วผลผลิตอาจจะสูงกว่านี้ นโยบายของรัฐบาลเวียดนามเหนือยังได้สนับสนุนพวกกองโจรคอมมิวนิสต์ ให้เข้าไปปฏิบัติการในเวียดนามใต้ แสดงให้เห็นความเข้มแข็งของรัฐบาลเวียดนามเหนือ แม้สหรัฐจะให้การทิ้งระเบิดเวียดนามเหนือ อย่างไรก็ตามไม่เคยหยุดยั้งการสู้รบ ทั้งนี้ได้ความช่วยเหลือจากจีนและจากรัสเซียในการใช้จรวดต่อสู้อากาศยานและอาวุธยุทโธปกรณ์อื่น ๆ

ถึงแม้ว่าสาธารณรัฐประชาธิปไตยเวียดนามจะปฏิเสธไม่ยอมรับการสนับสนุนทางทหารของตน แก่แนวร่วมปลดปล่อยแห่งชาติเวียดนามใต้แต่ก็รับรองรัฐบาลของแนวร่วมปลดปล่อยแห่งชาติ และยอมรับผู้แทนของแนวร่วมปลดปล่อยแห่งชาติในการเจรจาตกลงสันติภาพของ

¹ Quale, p.415.